

Lục Tỉnh Tân Văn

Directeur Politique—L. MARTY

Adm. Gérant—NGUYỄN-V. CỬA

ADMINISTRATION

ET RÉDACTION:

Saigon, Rue Catinat, 157. (1er Etage)

GIÁ BÁN:

Nam-kỳ, Trung-kỳ và Cao-mán

Một năm... 6\$ 00

Sáu tháng... 3 50

Ba tháng... 2 00

Mua báo thì kể từ ngày

mùng 1 và ngày 15 mỗi tháng

mà phải trả tiền trước

聞新省大

MỖI TUẦN LẺ RA BA KỶ:

NGÀY THỨ HAI NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU

Mỗi số bán lẻ... 0504

TELEPHONE N° 175

Adresse télégr.: LUCTINH-SAIGON

GIÁ BÁN:

BẮC-KỲ, LÃO, ĐÀI-PHÁP

VÀ THUỘC ĐỊA.

Một năm... 7\$ 00

Sáu tháng... 4 00

Ba tháng... 2 25

On s'abonne sans frais dans tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser

à SAIGON: Aux bureaux du journal

à HANOI: Aux bureaux du Trung

Bắc-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les

contrats de longue durée. Les

prix sont payables d'avance.

MỤC LỤC

1. — Cái mầm đoàn thể.
2. — Âu-châu điện báo.
3. — Thành Paris qua Saigon.
4. — Ai tin.
5. — Cách-trí nhập-môn.
6. — Vụ sát nhơn trong lãnh Biền-hóa.
7. — Ngổ cùng bạn đồng-bang.
8. — Droguerie de l'Union.
9. — Thông báo.
10. — Tinh nhơn nha-phiến.
11. — Sự-phạm Học-khoa.

12. — Đầu giá lãnh.
13. — Hương truyền.
14. — Tin Đông-dương.
15. — Tin trên Leo.
16. — Tự do diễn đàn.
17. — Văn-uyển.
18. — Thái.
19. — André Lê-văn-Minh.
20. — Một đám tang cải lương tại Bắc-liên.
21. — Phụng-kim-Huê.

CÁI MẦM ĐOÀN-THỂ

(Germe de la Solidarité)

Độ rầy các báo-giới đều cổ-vỗ về việc tẩy-chay, ông thi luận tẩy-chay café Khách-trú, ông lại luận tẩy-chay cho đến hàng của nó (là những hàng nào từ tay Annam ta làm ra được rồi thì ta cứ của ta mà dùng, chỉ duy thứ nào ta chưa làm được thì mới dùng của nó mà thôi).

Cái chủ ý ấy ai là người nhiệt tâm về sự tương lai cho xã hội nước nhà lại không vui-dạ mà mừng thầm.

Từ ngày chúng ta đề-xướng lên hai tiếng tẩy-chay café thì xem chừng đã có một công-hiệu đáng rồi, vì tôi đã có dịp công-chiêm nhiệm đạo xem mấy tiệm café Khách-trú thấy người vô kể ra thưa rồi, mà mấy tiệm của Annam ta mới lập ra thiên hạ đã nó nức rù nhau đến đã đông đã đầy rồi.

Thật là biểu hiện ra cái mầm đoàn-thể mới mọc lên ở tại xứ này mà nay hãy còn non yếu lắm nên chúng ta cần phải vun quén lấy cho mau nảy nở tăng tiến có ngày sanh hoa kết quả, nói tắt một lời là ta phải lo gìn giữ cho cái nền đoàn-thể của ta mau trưởng-thành và cho được vững bền miêng viễn, chớ đừng làm đổ-dang không thành thì Khách-trú khinh bỉ ta thậm nhục.

Nay tôi trộm chia-xẻ một phần dư-luận trong xứ mà tiếp luận một bài bàn ra cho hết ý.

Chúng ta sở dĩ mà tẩy-chay café Khách-trú ngày nay là vì nó tăng giá café lên lại cách nó đối-đãi với ta không được nhã và có ý khinh người.

Tôi thiết tưởng viên mây cơ ấy mà tẩy-chay café nó thì cũng đã diện cũng đã mầu rồi nhưng mà ta nên tìm cách nào mà giảm-giải làm cho giục lòng Đồng-bang ta căm tức chúng nó thì cuộc tẩy-chay này mới có thể công-hiệu một cách rực rỡ mạnh mẽ hơn.

Nay xin thử hỏi chúng tộc Annam ta một lời: Cái trình độ văn hóa về học-thuật tư-tưởng thì Shinoa có hơn Annam ta không? (ta không nói về đường thương mại vì ta tự biết nó

chuyên-cần nghề buôn bán đã lâu đời rồi, việc ấy sản nầy sẽ hay...)

Tôi dám đoán chắc là Đồng-bang ta đồng thanh đáp lại rằng: Trình độ của Shinoa hơn chi Annam ta, sức lực thì xưa kia chúng nó còn không hơn ta thay (xem trong lịch sử thì biết) phương chi ngày nay ta nhờ thầy Đại-pháp ta.

Lời đáp lại đó thật là Chánh đáng vô cùng. Thế mà huê-kiên nhứt báo dám đại ngôn khinh thị ta cho ta là dân-bán khai ấu-trĩ!!

Đây tôi xin lục-diễn một đoạn trong quốc-sử để khen ngợi tấm lòng đồng-chúng ta.

Khi nhà Tống khi số đã mất rồi dân Mông-cổ diệt Tống mà lập Nguyên Nguyên trào lúc đó binh hùng tướng mạnh thanh thế oai vang, chấn động khắp bốn phương, ép buộc các tiểu quốc phải phục tùng triều-cống.

Nguyên chưa không đành quên nước Annam ta, nên người hạ chỉ sai Thát-Hoan Thái-tử dẫn năm mươi vạn hùng binh sang đánh nước Annam ta.

Đồng-bang ta xem đó có hãi-kinh chẳng? Thế mà vua tôi nhà Trần dám đem hai mươi vạn quân binh ra kháng-cự lại, đánh quân kia phải tan tành đảo-lộn.

Ấy đó, cái thủ-đoạn anh-hùng rực-rỡ của ông cha ta ngày xưa nay hãy còn bia truyền trong thanh-sử.

Chỉ từ ngày nay, thời-đại đương-kiểm đây, tại Khách-trú kiều-cư trong đất nước ta có người mô phỏng tự xưng là tài hay học giỏi hơn Annam ta chưa?

Tôi dám đoán quyết rằng dân ta có thua kém là thua kém với người Âu người Mỹ mà thôi, chớ bực Shinoa ta không có thua sút chi nó ở mô!

Ấy vậy đồng-bang ta chớ vội tung bực khen tặng người lên mà khinh bỉ dè ép mình xuống chẳng nên đâu. Phải điều hòa dung hóa cư-xử hành

ÂU-CHÂU ĐIỆN BÁO

(HAVAS)

Paris le 17 Août 1919

Vân Trình

Máy bay Goliath đi Dakar bay ngang hải-khẩu Elienne thuộc Mauritanie.

Hòa-Hảo

Biểu của bang-hội-phái Võ-sĩ của Liên-hiệp sai qua thành Budapest thân tấu rằng Võ-quyền của nước Roumanie với các bang hội-phái của Liên-hiệp đều thuận hòa nhau lắm.

Chim câu Presbourg

Theo các điều giao kết với nước Autriche, binh Tcheco Slovaques đã chim thủ câu Presbourg.

Paris le 18 Août 1919

Ông Poincaré giá lâm Alsace

Đức-giám-Quốc Poincaré đã ngự đến thành Alsace Lorraine, viếng thăm hai Thun, dọc đường, ngừng lại Altkirch, Mulhouse và Burzwiller là nơi ngài làm lễ khánh thành bia trung thần bị A-lê-măn bắn thác năm 1914 trong khi binh Pháp bị thối. Ngài cũng có viếng xứ Than, bang mẽ-đại chiến công cho bá-tánh thành ấy. Ngài đi tới đầu dân tình quí rước trọng hậu.

Rủi vì xe-hơi

Ông Millerand với ông Poulet ở Colmar ngồi xe-hơi đi; lúc gần tới Mulhouse vì tránh một cái xe-máy đạp mà phải lạc trơn, xe-hơi đụng vào cây theo đường. Ông Millerand xê-xai chút đỉnh, không trọng gì, duy có ông Poulet bị vít trên đầu rất nặng, làm thầy thuốc phải khoét lấy chỗ sọ bẻ.

Thành Paris qua Saigon

Mới nghe M. Drouilh fils con của quan Bác-vật Drouilh với quan ba Fonck là hai tướng phi-công có danh trong cơn binh-cách, sẽ ngồi máy bay vượt biển từ thành Paris qua tới Saigon.

Saigon đang lập hội quyền để làm phần thưởng cho nhị tướng phi-công, cho hay quan trên đã có hứa, theo như tiếng phong-văn, thành thì thưởng công, chẳng thành thì cho sở-phi.

vi thế nào cho dân kia nhận biết chúng-loại Hồng-Lạc ta đây cũng anh-hùng cũng chi khi vậy.

LÊ-VĂN-TIỀN,
Contremaitre (lettre)
Railway Saigon.

AI TIN

(Nécrologie)

Tin buồn xảy đến rằng linh-phu-nhơn của ông Huyện Ng.-v. Cửa, Quản-lý tờ báo Lục-tỉnh tân-văn, từ-mẫu của ông quan hai Xuân tùng chính mới về, là bà:

LÂM-THỊ-LANG

đã từ trần bữa 21 Aout 1919 lời năm giờ rưỡi sáng.

Bà hưởng thọ được 41 năm.

Định chôn-nhứt 24 Aout đúng bảy giờ ban mai đi cữu, an táng trong đất Thổ-mộ tại Phú-nhuận Giadinh.

Bồn-báo xin chung thăm chia buồn cùng ông Nguyễn-văn-Cửa và bửu-quyền.

M. Nguyễn-văn-Cửa và nội gia kính xin lương bằng cổ hữu dùng lấy lời cáo nầy làm thiệp tang.

Cách-trí nhập-môn

(Tiếp theo)

VẬT-LÝ THÍ-NGHIỆM

BÀI THỨ IV.

Trước ta đã có nói về hình không khí, đây ta thuật lúc ta còn thí-nghiệm, ta biết chắc rằng cái không khí nó có tánh hay nở ra hay gom lại, cho chư khán quan tường:

Lấy cái ly lớn rộng miệng mức nước vào, lấy cái ly nhỏ úp miệng xuống trong ly nước lớn ấy mà coi; khi cái miệng ly nhỏ vừa sát trên mặt nước, thì cái không khí đầy đủ trong ly nhỏ, đến chừng dè cái ly nhỏ, tột dưới đáy ve lớn, thì nước nó chen lấn với không khí, cái không khí phải gom rút lại. Đến chừng đem cái ly nhỏ lên, thì không khí nó đầy lại như cũ. Lấy đó mà nghiệm thì đủ biết khí hay nở ra hay gom lại (dilatation ou compression de l'air).

XA-BONG MAT-XAY

Tốt nhưt cỏi Đồng-đương

HAO-VINH Công-ty
(HANG ANNAM)

146th Rue Lefevre, Saigon

AGENT EXCLUSIF

VẬT-TÁNH-HỌC

HỒI THỨ IV.

(Histoire naturelles)

Thực côn-trùng chi động-vật
(Les insectivores)

Đây nói loài động-vật không có cánh, mà ăn những loài côn-trùng, nên đặt tên là (Thực côn-trùng chi động-vật) như là con nhím (Thích-vi) điền-thử (La taupe) Thảo-thử (La mucaraigne), v. v.

(Còn nữa)

Vụ Sát nhơn trong
tỉnh Biên-hòa

Hôm ngày 30 Juillet 1919 có một cái thầy trời theo giồng nước sông Đồng-nai trôi tập vô địa phận làng Bửu-long, làng vớt lên báo cho quan hay, quan phủ cho ông cò sở tuần thành quan thầy thuộc dân khẩn, thì thầy thầy ấy chết vì bị trọng thương trên đầu. Tòa mở tang táng kiêu đưa-sát nhơn. (Không rõ tên họ thầy ấy vì chẳng có giấy tờ chi hết.

Nay làm đưa sát-nhơn đã ra mỗi nhờ bởi nhìn được thầy ấy. Tên Huỳnh-văn-Danh làm cặp rang cho sở cao su Hallet ở Vũng-gấm Lạc-an, xin phép chủ 5 ngày về viếng bà con ở làng Tân-ba, khi thăm bà con rồi tên Danh mới nơi đường xưa về sở. Khi đến làng Mỹ-lộc, Danh gặp tại nhà Ng-v-Huân 23 tuổi, 2 lười cuộc của sở Cao-su, nên Danh bắt Huân phải vát cuộc theo mình lên sở. Cả hai đi đến nhà Hương-chủ Tân làng Mỹ-lộc, thì trời đã tối, nên phải ghé đỗ nhờ một đêm. Sáng ra, cả hai ra để huê lên sở, Danh đi trước Huân vát cuộc theo sau; đi khỏi xóm chừng 500 thước, Huân năn nỉ với Danh chịu 15 đồng bạc, Danh không chịu, nên khi đi đến rạch-Rổ, trên rạch có một cái cầu khi, Danh qua được nửa cầu, thì Huân kêu mà năn nỉ nữa xin chịu 15 đồng bạc; Danh cũng không chịu Huân hết biết phương chi cho khỏi tội nên đã cho Danh một cái cuộc trên đầu. Danh ở hờ bị một cuộc nhào xuống nước bắt tỉnh nhơn sự. Huân thấy vậy mới nhảy theo mò tới Danh lấy cái bài chỉ của mình mà Danh đã cắt. Khi xuống tới thầy Danh còn cụt cựa, sợ Danh sông lại mà tri hô, nên đã luôn cho Danh 1 cuộc nữa, hôn nường mây bạc. Khi thấy Danh thiết chết rồi Huân mới đem thầy giấu trong bụi đợi tôi trở lại sẽ kéo thầy Danh mà thả trôi giồng nước Đồng-nai (bởi trôi lâu ngày nên khi làng Bửu-long vớt chẳng còn giấy tờ chi hết.)

Nay chuyện đổ bể ra là bởi vợ Cặp-Răng Danh là Bùi-thị-Nhứt ở tại sở trông chống một ngày một bất, nên chị ta về Tân-ba hỏi thăm bà con, thì nghe nói Danh đã trở về sở hơn một tuần rồi. Lại nghe tại làng Bửu-long có vớt được một cái thầy chết trôi nên thị-Nhứt đến mà dò hỏi. Làng mới tỏ sắc quần áo, hình thù, thị-Nhứt nghĩ rên lần theo xóm mà dò tin chống còn mất. Đi đến nhà Hương-chủ-Tân, thì nghe chống mình có đồ nhờ một đêm với tên Huân rồi sáng bữa 23 Juillet cả hai đã lên sở. Nghe vậy thị-Nhứt mới thưa cùng làng tổng xin xét dùm, làng tổng Chánh-mỹ-hạ cũng có đòi Huân xét không ra môi, nên thị-Nhứt nóng nói chống mới xuống báo tòa, tòa phải ông cò là M.Kirzin và ông quản Nghị lên. Cả hai được lệnh đến tại làng Mỹ-lộc hỏi tự sự rồi bắt Huân tra hỏi một đôi lát Huân thú thiết rằng có giết Danh về vụ hai lười cuộc. Tòa còn giam Huân đợi ngày phân xử.

Đáng khen cho M. Kirzin và ông quản Nghị, cả hai đều rất giỏi vì án mạng đã

gắn trót thảng mà tâm ra trong giây lát. Ước ao sao Chánh-phủ ghi công M. Kirzin và ông quản Nghị.

Công Du

Lời bâng: Chẳng nên để cho kẻ mình đã bắt vì một tội nào, bắt luận trọng khinh, đi sau lưng mình. Phải để đi trước mắt mình luôn luôn và phải, để phòng vì nhơn cùng tất biến.

Ngỗ cùng bạn
Đồng-bang

Vạn-mạng nước Nam ta có nổi lên được lúc tăng giặc này chăng? Hồi đèn đây, ai cũng là mùa ứa, chẳng biết sao mà đám tự-đắc trả lời. Vì đều thứ nhứt là cái nền luân-lý càng ngày càng lu bóng, chỉ còn cái ánh sáng mập-mờ thôi. Mà nay cái ánh sáng ấy nó làm liên-lạc thành ra một cuộc Đoàn-thề. Phàm Đoàn-thề có gốc to, phải chịu vững, kỹ-ngệ thương nghiệp mới phát vượng. Ngặt Đoàn-thề ta còn yếu như cây non. Vậy ta nên lo tu bổ nó, kiếm phân tốt, lựa đất cao, đào lỗ cho sâu, lấp cho kín, thì cây mới có thể mạnh, phát vượng mau, chịu nổi ngọn gió bạc-tinh, búa riều đưa phi ngải.

Tây-chay café là cái điểm nhứt của đoàn dân ta biết thương yêu nhau, nghe lại thì có thể, phát lăm, ta chớ lấy lạt, cứ việc làm tới ắt đặng cường thịnh! Chớ có thôi lui mà bị Chêch chê bây-giờ. Có nhớ tiếng người khách kêu ta là «Ấu trĩ» không? Phải nhớ! Phải nhớ mới được! Chớ quên cái tiếng chưởi dèn dộng ta, hễ quên thì trở lại con nít đáng lắm!

Biết vì nước, vì đồng-chương, dầu cho đám sương chắt nặng, ăn đắng, uống cay cũng đứng nại; dầu ngọc-bích vàng-rồng, gấm thêu cũng đứng ham, chớ nói là nhỉnh café. Chết sao! Trà Huê, uống ngon, đường tiêu lại thông; café Khách đã dơ đây, uống đau bụng, chúng đặng lợi, lại cười mình!

Luôn dịp tôi xin nói luôn, một giồng hại nữa, ta phải chừa. Ngoại trừ Khách-trú, còn có cái giồng đĩa-deu (Chà và Chetty) mới là tội độc cho quốc dân. Nó hút máu Annam, xanh xao vàng vọt, còn xương bọc da, nào ta có biết. Nó đi qua nước ta, cho vay, trước nhỏ, lần lần lớn, cắt nhà ngang dầy giọc, lại làm hơi nghiêng ngang. Nay kiếm thế này, mai thế khác, nay tịch gia-thai ông này, mai thì bành sự sản ông nọ. Nhớ không mấy ông? Ta chỉ đưa nhau đường danh, tôn bạc ngân, đành nhau gâu-ó nhau giữa đồng ruộng, quên chơn mình mất lầy, bị đĩa hút máu. Chừng hết gâu-ó nhau dòm lại thầy máu đỏ dộng vùng, tỉnh lại lấy kiền xem nhau, thầy mặt xanh như chàm; bình vọc như nộm-nang, mới hay là bị đĩa-deu cắn. Quá muộn! quá muộn! Ta nên cho Chà và Chetty là một thứ hút máu người phải ghớm ghêét nó, phải xa lánh nó vì Tạo-hóa sanh ra mỗi vật đều có phần trách nhiệm riêng; cây sanh bóng, bông sanh trái, người ăn trái. Ấy là sự luân-chuyên theo ý trời. Còn chủ Chetty, thân bạc vó, không cho xuất. Có phải là nó nghịch đạo đời chăng?

Ở này trang thức-giã! nay mây ông tỷ như đứng trước một tấm tranh vẽ, có đều luân-lý, có núi nghề-nghiệp, sông luân-chuyên, vẽ sao cho khéo, chăm màu cho lăm, sửa sao cho giới thì tranh mới có hình núi non, lầu đài sông rạch, mới có cảnh thú cho các ông trở về già, hút ông điều bình phi-phà, nhìn ngọn khói mà tư-tưởng lấy công to tác của mây ông đã làm, vui biết mây. nếm miếng trà-lài, mùi phượng phật vào cái não-cân, quay cái trí khôn, kéo ra cái công bỏ-ích với nước nhà của mây ông thì quí biết bao!

Này là bạn thanh-niên! lúc xuân-xanh tuổi trẻ, khí bầm còn khỏe, đây cái mớ

ước về hậu-lai, như các cậu đó, cũng nên đi cái tích chi cho lịch sử biên về ngày sau, để lần thân ngày nay còn ngày mai, mỗi hại càng ngày càng lần tới, chừng ấy mây bạn tuổi đã chống rồi, duy còn nơi hết thôi.

Này Thanh-niên! Này Thanh-niên! sao cho đặng, sao cho quí mới là Thanh-niên, chớ tưởng Thanh-niên hoài, chữ xuân bắt tái lại phải ghi trước mắt.

PHAN-TRƯỜNG-MẠNH

PHÒNG-VĂN QUAN NO-TE PAUL DESRIOUX
TẠI SAIGON
Kế nghiệp cho ông Gigon-Papin

Droguerie de l'Union

Công-ty nặc danh đương sáng lập

Luật-lệ Langsa

Hội-quán: tại Saigon, đường Catinat môn-bài 191, 193, 195 và 197.

Đề: mua, bán, chịu mồi, đổi lẫn nhau các món về hóa-học và thuốc bào-chế Langsa và những thuốc bổn-quốc hoặc ngoại-quốc và lãnh đặt giùm với lãnh mua giùm, ăn tiền hoa-hồng.

Hạn lệ: sáu năm

Vốn: 100.000 đồng bạc, chia ra làm 200 phần hùn, mỗi phần là 500 đồng, hùn bạc hiện và đồng trọn phần hùn khi ký tên chịu hùn.

Phân phát huê lợi: năm phần trăm (5%), phần dư trừ theo phép—chín phần trăm (9%), cho mấy phần hùn. Còn dư ra thì Đại-hội được quyết định hoặc lấy ra lần lần, hoặc lấy bớt ra mà làm một số tiền dự định (fonds de prévoyance), hoặc lấy ra mà làm tiền để dành, phi thường, tùy ý (muốn lấy hay là không cũng được), chung hoặc riêng bất kỳ là dùng về việc chi hoặc lấy ra mà đem qua sổ mới cũng được. Nếu tiền còn dư lại nữa thì chia ra như vậy: hai mươi lăm phần trăm (25%), cho bàn hội tề, hai mươi lăm phần trăm (25%), cho ông Tổng-lý (Directeur technique) và năm chục phần trăm (50%), cho mấy phần hùn.

André LÉ-VÂN-MINH.
Pharmacien de 1re classe, diplômé
de l'Université de Paris,
ex-interne des Hôpitaux de Paris.
à Saigon, quai de Belgique.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÀ BẠC VÀ GIÀ LỬA

Giá bạc kho nhà-nước... 7 l. 20
Giá lửa, tạ 68 kil. chở tới nhà máy Chợ
lớn (báo trả lại): 5\$15 tới 5\$25.

NAM-KY

(Cochinchine)

Sài-gòn

Bắt bắt kỳ tử

Hôm 19 tây rồi đây lúc làm việc, tên lính thủy Nguyễn-văn-Tao bị kẹt chính giữa hai chiếc tàu, kẹt ngan qua ngụt đẹp đẹp, chết tức thì.

Tên lính ấy là người Bắc-kỳ.

Thảm thay.

Sập nhà

Cũng hôm ngày 19 tây lúc 1 giờ rưỡi trưa ở đường Bangkok căn phố số 50, của thầy Dương-văn-Hậu ở, thỉnh linh sập từ

trên nóc xuống tới nửa chừng, đổ đạt gì đều hư ráo, may là người khỏi hại.

Tức thì sở kiểm soát của thành phố lên báo căn 48-50 và 52 phải lo chuyên vận đồ đạt ra lập tức mà phòng sự xảy đến, còn lại nội trong hai ba ngày đây hết thầy cả dây từ số 40 cho đến 60 phải lo dọn ra cho hết.

Chủ phố là M. de P... phải lo cắt lại.

Cholon

Em nuôi

Có Trần-thị-Ba 16 tuổi ở đường Pékin thừa bót rằng con ở với cô là Thị-Ngân 15 tuổi hôm 13 tây rồi đây rước của cô một đôi vàng, một sợi giây chiến mà đồng mất.

Thôi rồi 65 đồng bạc.

Cháu ruột

Thằng Ng.-v.-Bộ 16 tuổi cháu ruột của thiêm Ng.-thị-Mai cũng ngày ấy, bắt chước thị Ngân đào tẩu, chú nhỏ này có cặp theo 15 đồng bạc và quần áo.

Bây nhiêu đó đủ làm vốn.

Tại bởi ai

Cô Ng.-thị-Nhuận 22 tuổi là vợ của quan thầy thuốc Cương, xuống thừa bót rằng bị thầy đánh bầm mình xé mặt.

Chuyện lạ,
thằng con ngỗ nghịch

Thử nay nghe mẹ đánh con chớ có ai nghe con đánh mẹ bao giờ, mà nay mới thấy đây là thằng Lê-v.-Liêng 21 tuổi coi máy xe hơi ở đường Goecong, vì mẹ nó rầy la nó nên nó bèn hươi thân vô đánh bà u đầu.

Mả tà

Chắc là hút đã đời

Bọn hút-nào mà rắt lẹ, vào tiệm hút Sĩ-ky ở đường Artisans số 41 hút chơi rồi ăn bông ở lại chờ khuya mới từ lấy hết trời á-phiện, nào hộp lớn, nào hộp nhỏ, đánh giá có trên 392\$70, năm cây gây đầu rống đuôi phụng giá 75\$00 lại thêm 210 đồng bạc mặt nữa là khác.

Bây nhiêu đó đủ lập tiệm rồi.]]

May là có 10 đồng bạc,
không thì

Hôm 18 tây, xe hơi số G-614 có Ng.-v.-Nhiều cầm tay bánh, chạy lồi đường thủy-bình xô sập tên Ng-văn-Nguyệt là tay làm vườn trong dinh Độc-lý Cholon, làm cho đầu có tả tơi, áo quần lăm "hết kêu xe ngừng lại sân si; may chủ chauffeur đưa ra mười đồng bạc trắng nòn, nên Nguyệt lấy bỏ tuổi đi luôn không thừa bớt.

Hay

Giadinh

Ăn cướp cạn

Đêm 16 Aout 1919, tên Phạm-văn-Thức và Lê-văn-Cu đánh xe bò chở bốn con

Lời rao

Xin ghi nhớ rằng, muốn mua Sư-Phạm-Học-Khoa cho trẻ nhà rèn tập, khá gởi mua trước ngày 15 aout chớ trì hoãn mà trễ. Giá trọn năm và trọn số. 12\$00

GIÁ RIÊNG

Xấp cho lớp Đồng-ấu 2 00
Xấp cho lớp Dự-bị. 2 00
Xấp cho lớp Sơ-học. 2 00

Người ở Saigon và Chợ-lớn được trả góp mỗi tháng là đồng trước 2\$00 rồi mỗi tháng góp 100\$ cho đến tất giá.

heo, 12 giờ khuya, đi tới làng Mỹ-hòa, giữa đồng ruộng, tám đứa ăn cướp đón đường, bắt hai người trói vào gốc tre gần đó, lại bịt mắt và khốp miệng nửa, rồi bốn đứa thì đánh xe đi mãi, còn đứa thì ở lại giữ hai người cho đến 4 giờ khuya, rồi cũng đồng theo tập kia. Thúc và Cu khai, nhờ có trăng nên nhìn biết dạng ba đứa.

Giadịnh Tây chạy nữa

Trên T. D. M. mấy khối sự tây chạy đồ chệt còn bà-chiều cũng tây-chạy mà tây chạy Annam, vì tiệm Annam chẳng có ai vào, còn tiệm chệt!!! ôi thôi đây nhóc. Cũng lạ thiệt.

Tình-nhân nha-phiến

Gẫm cái tình chẳng nặng chỉ cho lắm, mà lại bị bạn thanh-niên hay mắc lấy nó hoài, như thể « Tình-nhân nha-phiến » ấy là lời Tiết-Cương cùng bạn cố-giao đó.

— Bạn cố-giao nghe trái lỗ-nhĩ mới hỏi, anh nói cái gì lạ vậy, nghe khó hiểu quá, cái gì Tình-nhân nha-phiến, bộ thể anh lằng trí rồi sao chứ?

— Chưa gì, cố-giao mắng xấp tẹ là cuồng-sĩ, thế lạ lắm sao thứ Tình-nhân nha-phiến?

— Nếu chẳng lạ, ai hỏi anh làm gì cho mệt.

— Bữa nay, bộ cố-giao bị cô thông, gặp tẹ đây muốn gỡ sao chứ? Thôi tẹ nói có đầu có đuôi cho mà nghe, kéo gây khó chịu lắm. Có hai cụ kia kết nghĩa đào-viên ngày nọ, cụ kia mới bàn cùng cụ nọ rằng: nè, anh, hai đứa mình từ ngày gặp con tình-nhân đến nay, coi bộ xài bộn rồi, mà nay mình tính phươg nào làm có tiền đáng vui cùng nâng chó, mà anh chẳng biết sao chứ tôi đây mê quá đời, con sao, cách đi đứng dầm thắm, tiếng nói giọng cười nghe rất thanh, mà nó có cái tánh, hề có tiền thì dưng vui cùng nó trọn đêm, bằng không chứ trông gặp. Cụ nọ đáp: bây giờ biết nghe nào làm có tiền; ờ, ờ, nhớ rồi, nghe này mau lắm, ấy là nghề quán-tử... đó anh. Vậy trời cũng khuya rồi, hai anh em mình đi thử một chuyến đầu tay. Cả hai vào nhà M. Th... rinh quần-áo đồ-dạ giá đáng 35\$00 lại mượn rành thêm 27\$00 bạc mặt. Bộ ăn chẳng đồng, chia chẳng đủ, hay là chẳng mua chuối trám miệng Địa, nên Địa hơn dẫn lối cho chủ nhà, thỉnh linh đến gặp, cụ kia đương nựng tình-nhân bên ngọn đèn, cụ nọ hút thuốc điếu phà cho người nghĩa. Chủ nhà nhìn được ống điếu, mới bắt hai cụ dải cho làng xứ. Làng mới hỏi hai cụ: hai người cũng là con nhà có ăn, sao chẳng kiên phép nước? Hai cụ mới đáp lại: thưa cậu hương chúng tôi cũng rõ phép nước, song từ ngày hai anh em tôi gặp con Tình-nhân của chúng tôi, nó cứ biểu chúng tôi làm đều trái phép, đáng có tiền nó mới chịu cho gặp mặt, bởi chúng tôi thương nó không nở lia, nên mới làm đều quấy. Cậu hương nghe tôi khai mới hỏi: Vậy chứ con đó bây giờ ở đâu, mi có biết nó tên chi không? Hai cụ đáp: con tình-nhân của chúng tôi họ Nha tên Phiến, tục mỹ danh là cô Nha-Phiến. Đó cố-giao hiền chưa?

— Có vậy mới rõ, thôi bạc-đon, ngu cam thất lễ, xin miễn chấp tình... tình... tôi.

Tiết-Cương

SU-PHẠM HỌC-KHOA

Mười mấy năm dư, Nam-kỳ đã lập ra nhiều hiệu báo, mỗi hiệu chuyên mỗi tôn chỉ khác nhau, song chưa hề có hiệu nào chuyên về khoa-học.

Vả lại lo mở mang nông-thương kỹ-nghệ, mà không lo mở mang đàng học-vấn cho đàng hậu tấn, thì có khác nào người biết mưa dột ước-át mà không lo lợp nhà, biết sợ chết khát mà không lo đào giếng chẳng?

Nay may có báo Su-phạm-học-khoa của nhà in-Union xuất báo. Thật là hiệu đại ích cho khoa học Nam-kỳ và Trung-kỳ lắm đó, vì, chẳng những hàng, thương-lưu thức giả đồng kính phục ý-kiến, cho Su-phạm học-khoa là một hiệu báo quý trọng hơn hết trong xứ mà thôi, cho đến Chánh-phủ và Nam-kỳ Học-chánh cũng đều công nhận.

Phàm cha mẹ thương con, muốn cho con nên thân, mà chẳng lo cho con ăn học, há gọi mình thương con? Vậy nhà có con, chứ nên bỏ qua Su-phạm học-khoa này rất uổng. Hãy ráng mà mua cho con học.

Báo Su-phạm học-khoa, kỳ nhập-trường tới đây, nghĩa là đầu tháng Septembre năm nay, thì xuất bản.

Mỗi tuần lễ ra một xấp, trong xấp đây chia ra làm bốn phần:

1° Một phần-tạp chí có đủ bài vở theo cách dạy, có đủ điều chỉ dẫn cách dạy trẻ cho-thầy, lại cũng có nhiều bài vở khác giúp cho thầy các trường sơ đẳng để dạy và có đủ điều quan báo về phần chức việc các trường sơ đẳng trong xứ và về việc vận động trong qui ti.

2° — Một Phần-thầy có đủ, theo từ lớp Đồng-ấu, Dự-bị và Sơ-học, những điều chỉ-dẫn chắc chắn, cho thầy Giáo cùng là trò giám, cách dạy theo bài vở phóng ra trong mấy xấp kể theo đó riêng cho phần học trò,

3° — Một lớp Đồng-ấu (Phần học-trò).

4° — Một lớp Dự-bị (Phần học-trò).

5° — Một lớp Sơ-học (Phần học-trò).

Ba lớp này có bài vở phóng sẵn, dạy đủ các môn định theo chương-trình đã định trong luật giáo-dục.

Thoảng lại báo Su-phạm học-khoa là một tờ báo, tay ông Diếp-văn-Cương, là Ngự-tiên thông-sự Hàn-lâm-viện, trực-học-sĩ, Giáo-sư trường Bôn-quốc soạn ra, để cho người Nam-kỳ dùng, đã chịu cho Học-chánh-đường Nam-kỳ kiểm-đuyệt và công-nhận. Thật sự lợi ích của tờ Su-phạm học-khoa rất nên to tát.

Trước hết, Su-phạm học-khoa chọn rành phững danh-văn, nên cái tôn chỉ Su-phạm học-khoa chỉ lấy sự truyền bố theo phép Langsa làm đầu.

Sau là, dùng để bổ khuyết cho các trò-giám cùng là thầy Giáo làng không có học phép giáo-dục nơi trường Su-phạm. Nương lấy Su-phạm học-khoa, Annam người nào có trí, có bằng-cấp Sơ-học, cứ do theo cách chỉ dẫn trong Phần-thầy, thì dạy dỗ ắt đặng công-hiệu chẳng sai.

Sau nữa, Su-phạm học-khoa hiệp cách giáo-dục trong các trường Sơ-đẳng lại cho in khuôn, in rập với nhau, chẳng trường nào dạy khác hơn trường nào. Mà hề hiệp cách giáo-dục trong xứ in như một, thì đó mới thật dạy y chương-trình

trong phép giáo-dục chung đã định năm 1918.

Ấy đó, sự lợi ích đàng đầu chứng lối tờ Su-phạm học-khoa xuất hiện là đó.

Ngoài các cơ chỉ ra trên đây, hãy còn cơ chắc-chắn khác nữa, chứng quả báo Su-phạm học-khoa là một hiệu báo đại ích hơn hết cho nhà ta. Là khi mới sắp bày, quan Toàn-quyền Albert Sarraut đã dành công-nhận lấy mà làm chủ-trưng; ngài tỉnh rằng theo cơ thời này là cơ thời đàng lo chỉnh-đốn phép học-vấn cho xã-hội, ngài chắc không có phươg châm nào mà nâng đỡ phép giáo-dục cho phần khối bằng Su-phạm học-khoa.

Dường ấy, nhà có con, có nên mua Su-phạm học-khoa cho con học chẳng?

Nên lắm, nên lắm! Nên mua Su-phạm học-khoa cho con học lắm. Chẳng tốn kém gì bao nhiêu; mua bài vở cho con tập rèn mới trúng lẽ: Cha mẹ thương con không chỗ để.

Giá bán và cách bán

Giá Su-phạm học-khoa trọn số định bán mười hai đồng bạc (12\$00) một năm, trả tiền trước.

Còn những xấp rời, phụ cho những lớp Đồng-ấu, Dự-bị và Sơ-học, thì bán riêng cho học-trò, theo lớp học, giá mỗi xấp hai đồng (2\$00) và cũng phải trả tiền trước.

Cách gửi những xấp phụ riêng cho, phần học-trò, mỗi tuần, cũng in như cách gửi báo Su-phạm học-khoa vậy; là cứ theo lời dặn của người mua mà gửi; thế thì học-trò học một trường với nhau nhìn dặn gửi chung một bó cho Thầy-giáo; rồi Thầy-giáo phát lại cho. Làm như vậy đã tránh khỏi sự sơ-thất dọc đàng và khỏi trễ nải, mà lại khỏi tốn tiền gửi nhiều.

Chỗ nên ghi nhớ. — Nhận mua lấy báo Su-phạm học-khoa và các trương phụ, thì dễ mà thấy biết rằng quanh năm, học-trò sơ-đẳng, bắt luận lớp nào, chỉ dùng có một cuốn sách học mà thôi, vì trong cuốn sách đó có đủ hết các môn học theo chương-trình. Đã đặng tiện lại còn đặng lợi: là khỏi tốn tiền mua nhiều sách-vở như buổi trước.

Ấy vậy, Annam, người mà có chí muốn giúp cho sự giáo-dục thanh hành, xin hãy khuyên giảng thân-bằng cố-hữu và xui dục dùm người mua báo.

Bôn-báo có chuẩn năm phần huê-hồng (50%) cho các Thầy-giáo cùng viên quan chức sắc nào có công rủ quenn người mua báo thâu tiền gửi đến cho Bôn-báo; nghĩa là được hưởng trong số tiền mua báo thâu gửi đến, một đồng bạc, năm chiêm.

Bôn-báo cũng có rộng để cho người ở Saigon và Chợ-lớn muốn mua Su-phạm học-khoa trọn số mà không thể trả tất một lần, đặng phép trả góp như vậy:

Trả trước hai đồng (2\$00) rồi từ đây sắp về sau, mỗi tháng góp một đồng cho đến tất.

Muốn mua, xin hãy gửi ngay cho M. Nguyễn-văn-Của

Quản-lý Su-phạm học-khoa, 157 — Rue Catinat 157 — Saigon,

Trước ngày 15 tháng Aout tới đây, vì trễ thì không có chỗ mua được.

Lời rao đấu giá

(Avis d'adjudication)

Đấu giá lãnh khai phá và đắp lộ

Chỗ nơi và ngày giờ hội đấu

Tại sở Tào-tác ngày 4 Septembre 1919.

Lãnh việc làm

Khai phá và đắp lộ ước 15.875 thước vuôn (m²).

Chỗ làm

Đàng địa hạt số 12 từ Biênhoa tới Vodat kẻ từ cây gạo tới Bônôm, từ cây số 36 tới cây số 39.

Thẻ chơn tạm.....170\$00.

Thẻ chơn quyết.....2000 f.00.

Chỗ để bôn ước điều giao kết:

Arrondissement de l'Est.

HƯƠNG TRUYỀN

(Echos)

Tài trí của người Mọi

Một người kia có tài leo cây, leo đến 2, 3 trăm thước cao, mà không có sợ ngợp, ở trên cây như ở dưới đất vậy. Một hôm cùng bọn dân giả ở miền thượng bạn đi vào rừng ở nguồn Tả, kiếm rẽ sang về bán cho người ta ăn trâu. Gặp được cây-roi rất cao ước chừng 300 thước; trên có lắm cây seng bám vào thả rẽ xuống lòng thông. Cắt cái rìu vịnh rẽ seng leo lên, lại có đeo theo một sợi mây-song để phòng khi leo đến trên cao, hái hết rẽ seng rồi thì buộc giây mây ấy vào nhánh cây roi rồi đeo đó mà xuống. Giây mây-song to quá cho nên phải nối một khúc mây-cám nhỏ để có thể buộc vào lưng quần.

Vừa leo vừa chặt rẽ seng rơi xuống rất nhiều, khi leo đến trên cao chừng 200 thước, chặt được một cái rẽ rất to rơi xuống vương nhảm sợi mây cam đứt lia. Ấy là xong hết đường xuống! Vì gốc cây roi to quá mà lắm nơi trơn lẩn không thể bám vào mà leo xuống. Tính cùng phươg hết thế không lẽ nào cứu xuống được nữa; đành đeo nhánh cây ngồi chịu một đêm ngày. — Chúng bạn ở dưới gốc nhìn nhau chịu không làm gì tốt. — Sau có người bàn nên đi cầu cứu với mọi. — Khi mọi được mọi ra thời đã hai đêm ngày. Mọi đòi giá hai cái Chiêng, không có Chiêng phải thế hết khí nghệ và y phục cho nó. Xem sau này thấy trí mọi nên khen: Nó biểu phát-chặt cây cối dọn thành một đường thẳng chừng 200 thước, rồi nó ra chỗ cuối đường ấy chổng móng cái đầu xuống háng nom lộn ngược lên; nhìn thấy ngọn cây roi rồi nó nói là được. —

Xin lưu ý

Tôi hằng thật bây giờ có nhiều thuốc « Nam-Hồng-Tế » giả, bán tại Saigon và đều trong Lục-châu, tôi lo cho quý ông, quý bà, dùng lầm thuốc giả mạo ấy, chẳng những không hiệu nghiệm, mà còn hại ti vị nữa. Vậy quý ông, quý bà, muốn dùng thuốc thật, xin viết thư hay là dòi gót ngọc đến nhà tôi mà mua, tôi sẵn lòng tiếp rước và ân cần lo cho vui lòng quý ông, quý bà luôn.

Nếu mua nơi khác thì tôi chẳng nhận là thuốc của tôi, vì trong cõi Đông-Dương này có một mình tôi có thuốc « Nam-Hồng-Tế » mà thôi.

Đến-kính.

Madame HIEN, chez M. J. THANH

École des Mécaniciens.

SAIGON

Đứng tại đó đem cái nĩa ra, trưng lên, để một cái tên vào nhấm lên đầu tóc người trên cây, bấn một phát quả cái tên cắm vào nơi nó nhấm; rồi nó biểu người ấy tháo mối chỉ gai của nó vấn quanh ở cái tên ấy mà dòng xuống. Theo lời ấy lần lần thả mối chỉ xuống tận đất rồi nó lấy một sợi mây-cầm nhỏ buộc vào mối chỉ ấy lại biểu kéo lên. Khi anh kia túm được mối giây mây thời mới cột tiếp vào mối dưới một giây mây song đã rơi xuống lúc này thông thả kéo lên tận nơi, lại biểu buộc cho thật chặt vào nhánh cây uoi, rồi nó dâng sợi mây xuôi xuôi, kéo rì kỹ lưỡng rồi biểu anh treo cao khỏi té nặng kia đeo theo sợi mây ấy mà xuống.

Tin Đông-dương

Fairo

Tây chay

Nghe nói có một bọn hát xiếc đi lần từ ngoài Bắc vào đã đến Tourane rồi. Các người khách đây chưa chỉ đã lao nhao, những là nhóm, những là thông tư, cầm nhau không ai được đi xem. Thậm chí có kẻ định thuê người sẽ chực sẵn ở cửa nhà hát, hề thầy người đồng bào nào vào xem thì lôi ra ma đập. Nghe thế chẳng biết sau có làm thế không. Mới hôm nọ đây có một người đàn bà nhậ bản ở Tourane vào xin phép và tìm nơi lập nhà hát, người ấy vừa bước vào cao lâu kia thì họ liền khoác tay bảo ra, không chịu tiếp, vốn tên chủ tiệm là con cháu khách này tuy vào Minh-hương rồi, mà vẫn ăn nhờ khách giao thiệp với khách nên sợ cũng bị khách họ tây chay cho nữa thì mất « gạo » nên mới làm thế. Tuy thế người ta không dỗi dằn, họ không vào đây thì còn tiệm khác. Nhà hát đương làm (bằng tranh) nghe đâu còn đến 5, 7 bữa nữa mới vào đây hát.

Vị miếng thịt của ông làng

Làng Nhơn-hội có người kia tên... vợ chết để lại một trai, một gái. Người con gái này đã có người đi hỏi, mà mắc đi buôn xa, chưa cưới. Thế nào nó có mang ra! Không chống mà chưa mới ngoan!!! Nhưng ngoan đâu không thấy, thấy làng xóm, tộc mợ kéo đến đầy nhà chật cửa! Tội người con gái đã đành, mà họ tính ăn chưa vừa bụng hay sao, nên buộc cho tội phụ « từ đồng cư nhưt thật! » Gỡm cho cái miệng họ để nói thật. Phàm dân ngu, quê mùa, có hiểu cái gì là luật với lệ gì đâu, nghe chúng dọa nạt già, chẳng biết lấy gì bịt miệng họ được, nên chỉ đến ông tiến là em- Tội nghiệp, bao nhiêu ruộng đất nhà cửa bán hết mà không đủ lo cho làng xóm, cho tộc thuộc và cho nhà đưa đi hỏi con ấy nữa, khổ thế! Bây giờ cha con họ sạch trơn không khác gì Vương-ông trong truyện kiều! Trước dù ăo, dù tiêu, mà thỉnh linh phải tâu gia bại sản, phải đi làm thuê làm mướn, thật là tội nghiệp quá.

NGÔ-MÂN lai cáo.

Tin trên Lèo

Laos.— Ra nghề sớm quá

Cô Sáu-Còn mới 16 tuổi, nửa đêm đánh lia máu thịt, mang gói thăng xông. Rạng ngày ông bà tưởng thu-ba con, an giấc, tới buổi cơm, mẹ kêu con dùng bữa, chẳng nghe lên tiếng, vén màn mới hay con đánh ở bạc. Kim tiền tờ mờ mà không động tính,....sao không hỏi Địa?

Bộ! Ngao đã gặp cò, còn chỉ đợt trà-mi.

Trông chồng

Cô N.... cũng còn đương mẫn, chồng đi buôn xa, ở nhà có mợ thương nhớ

chống mà sanh bệnh. Buồn chẳng thấy tinh chồng, Cô mới lên mẹ chồng xuống mẹ song, ngồi dựa góc đại-thọ mà thù-tiệt. Một ngày một tối, thấy vẩn dàu-hiền, bà-lão đi kìm, gặp nàng đương thù-tiệt trông chống với một cục trai cứng lồi xồm (sic).

Như vậy : đường dài mới rõ sức ngựa hay; chẳng vậy sao rõ đàn chua đầu ngọt.

Tự-do diễn đàn

(Tribune libre)

Bồn-báo để y lời, chẳng sửa một nét một chữ thơ dưới đây của một người Bắc-kỳ gửi đến.

Một người Bắc-kỳ khi

không mà mắc cở

Mấy năm trước tôi còn nhỏ, thường nghe thấy trong nhứt báo Trung-Bắc-Tân-Văn, ở Hà-nội (Tonkin) có nói, nước Annam ta có một xứ Nam-kỳ, là một xứ thuộc địa của Mâu-quốc. Nhớ ơn Mâu-quốc dạy dỗ trót 60 năm, nên xứ Nam-kỳ đã văn-minh nhiều quá. Sau này tôi lại nghe thấy mây ông đi Tây ở lâu-đó về nói truyện. Người Bắc-kỳ và Nam-kỳ, thì người Nam-kỳ kêu người Bắc-kỳ là cộc-cạch. Trong lòng tôi lấy làm ức quá. Ước gì mình được vô Nam-kỳ cho biết. Rồi tôi xin đi làm tàu được vô Nam-kỳ, mới thấy địa cảnh Nam-kỳ quả nhiên văn-minh. Mới rồi đây tôi coi nhứt báo L.T.T.V. mây ông mây thấy hằng khen ngợi người Bắc-kỳ, chắc sao cũng mở mang trước người Nam-kỳ. Mây ông mây thấy khen đó chẳng qua là mây ông mây thấy có lòng tưởng tới người Bắc-kỳ đó mà thôi.

Mới mấy bữa trước đây Khách-trú chờ qua một lần kiềng lớn không có chỗ ngồi. Trong tâm kiềng lớn ấy Khách-trú để chữ Tây-chay để cho dân Annam coi thử.

Ấy là Khách-trú trả ơn người Annam mình bấy lâu nay đó.

Sớm mới ngày thứ bảy, nhằm bữa 16 août, tôi đi uống café tiệm người Annam ở sau Trường-tiến, tôi có gặp thấy mây ông cầm tay bánh xe-hơi, người Bắc-kỳ, cùng mây vị phụ-nhân, nhào vô tiệm Khách-trú uống café, tôi tưởng chắc rằng tại ở đó không có tiệm người Annam bán hay là mây ông tưởng rằng vô tiệm người Nam-kỳ uống thì lại bị nói cộc-cạch chẳng? Bởi cớ đó cho nên tôi lấy làm mắc cở quá. Tôi mắc cở vì mây tòa báo ở Nam-kỳ đều có khen ngợi người Bắc-kỳ ta đều dõm thầy chữ Văn-minh, chữ Đông-bào, chữ Đông-chùng mới đây lại dõm thầy chữ Đoàn-thể nữa. Sao ta lại đi làm thế. Tôi cúi xin mây ông mây thấy người Bắc-kỳ chịu phiền Tây-chay café Khách-trú, cho khỏi mắc cở với người Nam-kỳ. Cúi lạy.

ĐINH-LƯU-KHÁNH

58 Rue Lefebvre 58

E. V.

Từ 4, 5 ngày rày tôi có thấy mây tờ báo của mây ông có động động thức tỉnh đồng-bang ta về việc tây-chay cà-phê Khách-trú, thì tôi lấy làm hết sức vui mừng, vì đồng-bang ta ngày nay biết trượng thờ chữ-đoàn-thể rồi, thì làm sao Khách-trú dám khi bạc ta, thị nhục ta, xài xẽ ta nữa.

Tuy tôi mừng là mừng vậy, chớ còn chỗ đáng buồn, đáng giận, là vì hôm ngày chúa-nhựt 17 août chừng lồi năm giờ rưỡi, tôi có ra tại chợ Saigon, coi chơi cho biết, tôi đi rảo khắp cùng mây tiệm cà-phê Khách-trú, tôi thấy những người Annam cũng còn ngồi tiệm cà-

phê hỗn hỗn, mà trong mây người ấy là những người thiếu học, chớ còn mây thấy thì chẳng có một ai thêm vô đó nữa.

Nên tôi thấy vậy lấy làm tức mình hết sức, mặt mây tôi dỗi sắc mà tôi suy nghĩ rằng: có lẽ nào họ ở tại Saigon là chỗ bèn tai họ, mà họ lại chẳng nghe sự chỉ hay sao, mà còn vào tiệm cà-phê Khách-trú mà uống, là uống làm sao đắng, hử? Và tôi cũng thầm nghĩ rằng: chắc là mây người đó, đã bị Khách-trú cho họ uống bữa mé, thuốc lú chỉ chỉ cho nên họ không biết sự xấu, sự hổ, sự vinh, sự nhục, còn dăm vào tiệm Khách-trú mà uống những đồ dơ ấy, là đồ người ta đang tẩy-chay đó.

Hèn chi mà bọn Chệc nó chẳng gọi ta là người Annam như bây con nít làm sao đắng, thiệt là đáng buồn lung lắm.

Sau đây tôi xin nói cùng mây người còn vào tiệm cà-phê Chệc như vậy: Kể từ ngày nay là ngày mây ông sớ Nhứt-báo, đang có động mà tẩy-chay cà-phê Khách-trú, nên như ai kêu là người Annam mà còn chung vô tiệm Khách-trú mà uống cà-phê nữa, thì người đó là người phản bần.

Ở đồng-bang ôi, những người lâu nay không thường mua báo, nay hãy ráng nhin một tách cà-phê sữa của Chệc để bôn su mua tờ L. T. T. V., về nhà nắm gát tay lên trán coi đi, coi lại, mấy bài về việc tẩy-chay của mây ông chủ-bút làm ra đó, để cho biết Khách-trú nó thị nhục, hủy bần, khinh khi nói giống Annam ta ra làm sao thì mới tường trong đục.

LÊ-VĂN-HAY

Secrétaire des Travaux-Publics
en études à Cholon

Thợ-bạc ghé mắt

Mấy tuần nay các báo đều có động khuyến đồng-bang ta tẩy chay café Khách-trú, và tôi cũng có nghe rằng, mây thầy ở Saigon cũng đều đồng lòng không uống café của Chệc nữa. Khi nghe được tin này thì chắc là ai cũng có lòng mừng mà thấy Annam ta ngày nay có lòng biết thương nhau, bình vực nhau mà tóm thâu mỗi lợi của đồng-bang bấy lâu bị tay Chê giết hết.

Đây là tôi nói chuyện Saigon, bây giờ tôi mới nói qua Chợ-lớn cũng là một tỉnh thành rất lớn. Nhưng buồn thay, thành lớn, dân đông mà phần nhiều toàn là Khách-trú. Nếu đem sự buồn bán của Khách và Annam ta ra mà so, thì Khách 20 phần ta không đáng một, ấy có đáng buồn chẳng?

Khách-trú ở Chợ-lớn từ ngày nghe Annam ở Saigon tẩy chay café của đồng-bang chúng nó, thì chúng nó đã không đem lòng sợ mà còn hăm rằng nếu Annam ở Chợ-lớn mà không uống café của chúng nó, thì coi Annam uống của ai.

Mà quả thiệt vậy chúng nó không nao là nghĩ vì Khách-trú ở Chợ-lớn đông lắm nên Annam ta không uống café của chúng nó thì chúng nó giúp với nhau cũng đủ rồi. Annam ta có uống café của chúng nó bắt quá là như mười mà giúp cho nó có một, còn chín phần thì chúng nó với chúng nó giúp nhau cũng đủ.

Và lại trong Chợ-lớn không có tới 10 tiệm café Annam; đường ấy các ông nghĩ coi không uống café Chê thì uống của ai.

Theo ý tôi muốn cho Annam ở Chợ-lớn không uống café Chê nữa thì trước hết phải lập tiệm café Annam thêm. Như vậy thì Annam ở Chợ-lớn mới có tiệm café mà uống. Ở Saigon thì có mây thầy làm gốc, còn Chợ-lớn thì có mây người

thợ bạc. Tôi thấy mây người thợ bạc ở Chợ-lớn có thói hay đi uống nước trà của Chê một ngày ít nữa là hai lần? Có người một ngày đi uống 3, 4 lần như vậy. Từ hôm Saigon tẩy chay café Chê tới ngày nay, nói cho phải cũng có nhiều người thợ bạc Annam nghĩ tới chớ? Biết thương nhau nên không chịu uống café Chê nữa. Tôi rất mừng mà thấy Annam ta như vậy; song thăm thay? Một tỉnh thành như Chợ-lớn; Annam ta còn chưa đáng một lòng với nhau như ở Saigon vậy.

Tôi mỗi ngày đi làm việc đi ngang qua mây tiệm café Khách-trú thì thấy phần nhiều Annam ta dùng café Chê nữa. Thật tôi rất hồ thắm là vì ở Saigon cũng Annam, Chợ-lớn cũng Annam mà sao không đồng một lòng như Khách-trú vậy. Chúng nó bỏ tẩy chay hàng Nhứt-báo thì toàn-câu đều y nhau còn Annam ta Saigon và Chợ-lớn cách nhau có 6 ngàn thước mà không đáng một lòng một dạ đường ấy có nên hồ chẳng?

Vậy tôi xin các người thợ bạc ở Chợ-lớn khá đồng một bụng nhau mà tẩy chay café của Chê đi. Dầu làm không rúng động nó mặc dầu, song bây giờ ta bỏ café đắng thì ngày sau tới vật chi của nó, ta tẩy chay cũng đắng, chừng ấy coi mây thăng Chê có rúng không thì biết.

GIÁP-NHỰT-TÂN, Bijoutier.

Quai Distillerie

Cholon

Tự-vị Pétrus Ký

Cuốn tự-vị Pétrus Ký Langsa dịch ra quốc-âm, in lần thứ nhứt đã hết lâu rồi. Bởi nhiều vị muốn mua mà không có, nên nhà-in Union in lần thứ 2e édition giúp ích cho trong xứ. Tuy giấy còn mất mặc lòng giá bán cũng không đổi. Cứ mỗi cuốn sáu đồng (6\$00). Mà vị nào muốn mua trả bạc trước bây giờ, lại để cho giá nh hơn năm các, là tra năm đồng rưỡi thôi.

Muốn mua cứ việc đề gởi ngay cho:

M. Nguyễn-văn-Cửa

Directeur de l'Imprimerie de
l'Union, 157 — Rue Catinat — 157
Saigon.

Văn Uyên

(Variété littéraire)

Đề Vũ-diện Võ-thị Miêu

Miêu Võ-nương đây có phải ư? Truyền-ký chuyện cũ có truyền hư. Đèn xanh tỏ bóng khuấy cơn nhớ, Nước đỏ đầm châu rủa án ngờ. Thân gái chính-chuyên hầu hóa đá, Lòng chàng nồng-nội vội là tơ. Thủy-cung mặc chuyện không hay có, Một tiếng thơm rơi mãi đến giờ.

Vịnh Túy-Kiều

Cái phan hồng-nhan để một Kiều, Mười lăm năm ấy biết bao nhiêu! Đòi vai chữ hiên đã mang-mề, Một món tơ tình vẫn lắt-leo. Oán cũ trả xong gương sáng nhào, Nợ kia chút sách nước trong veo. Cáo thơm đã bén tay thì từ, Nực tiêng khen cho gái đủ diêu.

Vịnh Trần Kiều-Liên

Tâng-lơ mấn chi hử chị Liên? Nở đem má phan ừ mấn thiên! Trên ăm cúng quả làm tôi Phật, Trước dĩ vin hoa ướm khách Tiên. Viện sách đi về chùa có vài, Phòng trai khép mở cửa không then. Vì ai khéo tính cho nên chuyện, Trăm quạt trăm năm một tiếng khen.

Mừng quan Án-sát hưu-tri Lê đại-nhân đăng thất-thập-thọ

Từ ngày ông được cáo về luôn,
Ngon rượu ngon cơm giấc ngủ ngon.
Làng Bạch sum-vầy và cô-lão,
Buồng Đào âu-yếm mấy cháu non.
Lên cầu quốc-ngũ khi mừng bạn,
Riu tiêng cô-quăm lúc bóng con.
Tuổi đã bảy mươi còn khỏe-khoảng,
Chúc ông sống đầy một năm tròn.

Họa thơ ông giáo Phan lục-thập tự-thọ

Mừng xuân vừa hát lại vừa hò,
Thùng-thăng trời đêm tuổi đến cho.
Lựa tâm thóc bỏ tay sắn có,
Kính sôi sừ nẫu dạ còn no.
Giải cờ nhất-thắng càng lên nước,
Vai múa tam-da cũng đủ trò.
Riu-rít con khôn cùng vợ khéo,
Rung đùi ngất-ngưỡng phật vô lo.

Tiền Hà-niết Đỗ Ngân đại-nhân tri-sĩ

Bề hoạn treo qua lớp sóng giông,
Xê trưa quấy hột gác sườn non.
Sáu tuần tóc đã thay màu mực,
Một tập thơ vừa gởi bề non.
Áp mới có hoa ưa chủ cũ,
Thú quê rau gỏi bết mùi ngon.
Còn đây phúc quả về sau nữa,
Tươi tốt cây hòe gốc đã von.

Mừng tân-học cử-tú liệt-sĩ

Mừng cậu khoa nẩy đỗ «đáp-lôm»,
Đương khi chữ hán cuối chiếu hôm.
Văn-chương đã đáng xây lầu phượng,
Danh-giá nào thua vớt bản hùm.
Học có sẵn đường thêm mới-mẻ,
Nước không đến nỗi chịu già-tôm.
Ai ơi xin chớ khoe nê-nếp,
Đình đám ăn nhau tiếng các thòm.

Mới đổi phép thi gởi cho tú-sĩ ở làng

Thi cử khoa nẩy sắp đến sau,
Việc ta, ta trước liệu cùng nhau.
Sách văn soạn một quen tay viết,
Quốc-ngũ bẻ ba uốn lưỡi mau.
Sử-ký lâu thông Nam với Bắc,
Bán-đổ ngó kỹ Á cùng Âu.
Phép thi đổi-trắc còn nhiều lắm,
Chớ có ngộ-nghe rất giọng tàu.

Bồn-báo soạn

THAI

(Devinettes)

Độc-giã liệt-quí đã có lòng mua vui
đáp thai của Bồn-báo, Bồn-báo xin nhắc
liệt-quí nhớ rằng mỗi phong thơ nào đáp
thai phải gạnh ngoài bao cho biết đáp thai
số mấy và phải gạnh có theo phép. Bồn-
báo chẳng hề chịu nhận lãnh những thơ
phạt đề gởi cho Bồn-báo.

Khá nhớ, khá nhớ!

THAI SỐ 40

Cười rằng cả nước duyên ưa,
nhớ lời nói những bao giờ hay
không?

Tên một thứ bánh.

Chăm thai số 37

Giỏ trắng còn dọn màu hồng,
Mà mang tiếng dựa cửa Không
với đời.

Một thứ trái

Trái vãi tươi

Đáp trúng

MM. Paul Xuyễn mairie Cholon.

Thêm Socirang (en ville)

Thạch-tử Instituteur Cái-tàu-Hà
Sadec.

Lê-văn-Danh Ch. de fer Saigon.

Madame M. Léon Mairie Cholon.

Một mình M. Paul Xuyễn Mairie
Cholon là người có mua báo trọn
năm nên đăng thường một năm khỏi
đóng tiền kể từ ngày mặng kỳ báo
của thầy mua.

Còn M. M. Thêm Thạch-tử, Danh
và Madame M. Léon không có mua
báo nên đăng thường mỗi vị một
tháng y như lời rao.

Nhiều vị đáp (trái-vãi) hoặc (trái-
vãi non) chẳng phải là sai xa, song
thiếu tiếng (trái) thì không chỉ rõ
đăng câu «giỏ trắng còn dọn màu
hồng».

Ấy vậy bồn báo cũng khen chư vị
đáp trái vãi và trái vãi non lắm đó.

André Lê-văn-Minh

Pháp-quốc Đê-thành (Paris) Đại-học-hiệu
nhứt hạng thang được bào chế sư.

Nguyên Pháp Đê-thành chư bệnh viện
Y-sanh, Nguyên Pháp kinh-triệu chư
Phước-thiện-đường học sanh.

Đại-pháp Hóa-học hội, thông tin hội
viên, Nhứt-thiên cửa bách thập tứ niên.

Poitiers thành Đại-học-hiệu Hóa-học hội
thí hội-nguyên, đặt thưởng Ngân-bội
nhứt diện.

Kính cáo cùng liệt-vị Đông-bang thăm
chiêu.

Mấy năm nay xét lại trong xứ ta dùng
thuốc Langsa thôi đã rất nhiều, mà lấy
làm may lắm.

Như vậy cũng phải là vì hệ chúng ta
mà lần bước tới thời đại văn-minh chánh-
lý thì kiên thức lại càng mở rộng thêm
ra nữa, rồi thì chẳng bao lâu sẽ thấy cái
tánh nết tự nhiên của ta, những đức vọng
đạo, và những thói dị-doan của ta thấy
đều tuyệt dứt; trí của ta khi trước hẹp
hòi, lúng túng nội trong vòng lầm-lạc,
thì nay đã mở mang một ngày một rộng
thêm, sẵn-sang mà tấn bộ theo nẻo văn-
minh phong giáo.

Thầy những sự mầu nhiệm đã bày ra
trong đạo làm thuốc nhứt là bên môn
ngoại khoa của thầy Đại-pháp, mà vẫn ta
vẫn nghi kỵ lấy làm thâm thiết cho đến
bây giờ, thì nay ta lại đứng đầu mà
nhìn biết ân trách của người ta và tỏ bày
hết lòng tin phục, vì cũng nhờ y phang
Đại-pháp mà làm người xứ ta được cái từ
hữu sanh, về những chứng nghề thuốc
thấp thốn của ta có lẽ đã không sức van hồi.

Chẳng phải là chủ ý phi báng thang
danh được tánh của ta, nhưng vậy cũng
phải chịu rằng là lầm lỗi tuấn tuc mà
điều chế, cho nên thang danh ban sơ
vẫn là phương thí nghiệm, rồi thì để gia
truyền đời này qua đời kia, sách này chép
của sách kia, chớ vẫn chẳng có do theo
đạo lý cách vật trí tri nào sót cả.

Và lại nghề bào chế của mình và của
Tàu, thì thiệt là nhiều phương thang lấy
trong bản thảo, nhưng mà ít có chế ra
nhiều phẩm cách như là thuốc bột, thuốc
tán, thuốc cao, thuốc rượu, thuốc hươn,
thuốc dán, các thứ tinh cốt thuốc cũng
các loại dầu ít năng dùng; duy có
một phương thường dùng hơn hết là
thuốc thang, sắc mà cho bệnh uống vẫn
lấy làm khó, uống thiệt phiền hà vì là
nhiều quá, lại hôi và màu dỉ, chớ chưa
nói chi đến cái mùi khó chịu.

Tuy vậy mặc dầu, chớ trừ ra những
cách điều trị bệnh hoạn quá lắm vì tánh
vọng tín cũng thói dị doan, thì trong thang
danh được tánh của ta cùng Tàu cũng có

lắm phương hay, nghề y chế dụng cũng đã
hữu ích, nếu mà thường chẳng có mắc
phải mấy những tay làm thầy ít thông
đạo nghề.

Vậy trong đạo thuốc Hán-việt cũng có
nhiều phương huyền diệu nên kiếm tìm
mà học, và chúng tôi cũng dò theo ý
kiên quan y-khoa Tân-sĩ Bouffard mà
rằng: «Chẳng nên khinh thị thang danh
được tánh Hán-việt vì nếu bao giờ mà
đặng thông hiểu thấu mà nghiệm cứu cho
đặng được tánh trong bản thảo đó, và
thấy hiệu lực những phương đã thí nghiệm
từ những ngàn năm nay mà lưu truyền
lại cho thấy thuốc bản-quốc, thì ắt là
cũng còn học một đặng nhiều.

Trương y-học bào chế học ngoài Hà-
nội mỗi năm mỗi có tác thành thêm thầy
mới, thì chúng ta sẽ có người đồng tâm
hiệp lực nghiệm cứu thang danh được
tánh Hán-việt có lẽ mà tìm ra nhiều
phương đại kinh dị.

Việc ấy chừng nào đến đó sẽ hay, chớ
bây giờ dầu mà người mình đã có biết
dụng thuốc phương-tây mặc lòng, trước
hết ta cũng phải lo biện bỏ ra, nghĩa là
phải làm sao cho người đồng hương
ta đặng hiểu biết hơn nữa những chỗ
hiệu nghiệm của y phương càng thang
được người Đại-pháp, mà muốn như
vậy thì phải làm sao cho những kẻ
hàng vì đặng có thể mà điều dưỡng cũng
như người phú túc vậy.

Luôn dịp nói đến kẻ hàng vì, chúng tôi
cũng xin sòng kính và cảm tạ Đông-
dương Chấn-tê y-viện, vì bởi, tuy là
thường năm nhà-nước chuẩn tiến hãy
còn bản chất, mà các lương-y cũng ra
sức điều hộ người cơ cần nước ta hết
lòng cầu mẫn nhiệt thành.

Nay đã có lập nhiều nhà-thương cùng
nhà cho thuốc thí và nhà tiếp sanh; nhưng
mà người mình thường vẫn chưa quen
đến mấy nơi ấy mà điều dưỡng. Hễ có
bệnh hoạn thì trú ở nhà mà điều trị, vì
sợ e phải bỏ mình xa gia quyến.

Ấy vậy mà nếu muốn cho người mình
đặng nhờ ân trách y thuật Đại-pháp, thì
phải liệu làm sao cho mỗi người bất
luyện giàu nghèo cũng đều mua nổi thuốc
mà uống, chớ chẳng để cho thuốc uống mà
mắc giá như những vật xa hoa. Chúng tôi
thiết tưởng nếu chúng ta hiệp nhau lập
một hội mà mua sỉ được thuốc và những

Nº (87) FEUILLETON DU 22 AOÛT 1919.

ROMAN OÁN HỒNG-QUẦN

Phùng-kim-Huê
(Ngoại-Sử)

HỒI THỨ TƯ (tiếp theo)

« Về Hương-Cảng rồi, như cạp về
rừng, rống về biển, còn sợ chi chẳng?
Tôi cũng vào khách-sạn mượn phòng, ở
đờ ở ngày, rồi mới lo lập tiệm.

— Người lập tiệm để hiệu gì và buôn
bán vật chi?

— Bẩm, tôi lập tiệm buôn bán tạp hoá,
để hiệu Hồng-Khoan, ấy là buôn bán cho có
chứng dặng cho quen chớ chẳng kể chi lời
lỗ. Bán như vậy đặng năm năm, càng
ngày càng mở tiệm lớn ra, làm như những
thành nhất mà che mắt kẻ nghĩ lòng, tôi
mới cưới vợ là vợ tôi đó, con một của
nhà giàu trong tỉnh. Cưới vợ rồi, tôi giả
ý mượn thêm vốn của cha mẹ vợ tôi mà
lập hàng lớn, ăn ròng gạo Nam-kỳ, nhờ
trời giúp vận, lập hàng không đầy năm
năm lời trên mười tám ngàn mây. Lèo
lái vững rồi, sự nghiệp kinh-dinh, vợ con
đồng đủ. Tôi quyết ở Hương-Cảng trọn
đời, chẳng còn muốn đem thân đất khách.
Chẳng dè, đêm kia, gặp lúc thường trăng

thu nơi vườn hoa, tôi cùng vợ con vầy
tiệc rượu. Lúc vui chén, tôi mới dờ
chuyện Nam-kỳ mà nói cho vợ con nghe,
tôi trâm trổ khen ngợi cái phong cảnh
Chợ lớn Saigon và nhứt là bề thế sanh nhai
rất dễ.

« Con tôi nghe, chip đề trong lòng, chấp
lâu lại ước rằng: «Phải chi có dịp cha đi
Chợ lớn Saigon, cha đem con theo coi
chơi cho biết». Tôi hứa cho; song tưởng
hứa có chừng cho vui lòng nó rồi bỏ qua,
chẳng dè, có chẳng quên, vài ba bữa nhắc
tôi một lần và hỏi: Chừng nào cha mới
đi Chợ lớn? Xét trong tiếng hỏi và cách
ngó trông cho tôi trả lời có chỗ ước ao
hết sức, ước ao đến nỗi tôi thăm biết,
nên nói dè chừng với nó thì nó vui, nói
không thì nó dáo dáo nét mặt. Có khi nó
hỏi, tôi muốn thử ý nó, nói không, thật
quả như sở liệu của tôi, nó xụ mặt, mặt
buồn, lỗ đi chỗ khác. Bởi tôi từng nó
lắm, nên gặp cơn như vậy tức thì tôi
kéo nó lại mà hươ-hít nặng-nặng và hứa
chắc sẽ đi. Hứa lần như vậy, tính cũng
đã bảy tám năm trước đây mà nó chẳng
quên, cứ theo nhắc hoài một thế.

« Lúc sau đây, nó đau, thuốc men gì
không giảm; một bữa tôi ngồi bên nó,
nó lại biểu tôi đem nó đi Saigon chơi;
tôi cũng hứa: Dè con mạnh rồi sẽ đi,

nó không nghe, lại nói: «Tại cha nói gạt
tôi hoài, nên tôi mới đau đến thế. Nếu
cha đem tôi đi Saigon Cholon chơi, từ
nhiên, chẳng cần thuốc men gì cũng
mạnh.»

Nghe dứt, tôi lấy làm lạ hết sức, song
muốn cho vừa ý con, tôi liền đáp:

«Thôi, chuyện này cha không nói gạt
con nữa đâu, con ráng cơm thuốc cho
mạnh lành đi, mạnh rồi cha sẽ đem con
với mẹ con và mấy đứa em con qua Sai-
gon lập hàng. Như vậy mới tiện bề qua
lại cho.»

«Nói rồi, cách ít ngày nó mạnh và theo
thức hỏi mẹ nó với tôi đi hoài. Bởi tôi
có ý muốn lập hàng tại Saigon đã lâu,
nhưng bởi vì vụ Phùng-kim-Huê, nên
tôi còn dằn-dà, nay có lời con tôi dục ý
tôi, tôi liền nhứt định: Lại cũng ghi
chuyện thập bách niên tiền lý nào chưa
người ngoài sao mà sợ.

«Bởi cố, tôi mới giao hàng của tôi
bên Hương-Cảng cho ông giá tôi và mấy
người em vợ tôi coi, để huê vợ con qua
đây mà lập hàng. Hừ cho tôi lại không
nhớ đặng tên con trai của Phùng-kim-
Huê, chạy đi mượn Triệu-Bất-Uơ làm
Trạng-sư, mà cũng chẳng nhớ tên từng
con của chủ tôi là Á-Xôi, chịu mượn nó vào
cái quán; mà nghĩ cũng tại tôi tính si, cho

rằng ông chủ nhà-máy mà chết rồi, Phùng-
Kim-Huê mà bị đầy rồi, hai thằng nhỏ
đó còn chi mà kể. Mà dầu có còn sống
đặng lớn khôn đi nữa cũng chẳng làm gì
nên thân; dè dầu cả hai đều nên danh, té
ra hai mũi thù trước mắt mà tôi không biết.
Ấy là nỗi ông tay áo đó. Tuy vậy mà
nếu chẳng động tôi thì cũng không sao,
vì cả hai không biết tôi, có dầu nhìn cho
đẹp. Tại bởi sự rồi đáp-đốn, khiến cho
tôi ăn tiệc làm chi cho gặp Phùng-kim-
Huê mà ra vớ lờ.

«Còn biết che giấu thế nào; há chưa
chưa khai rõ sự mình, khúc sông nguồn
ngọn. Tôi ở ở tôi, thật tay tôi phóng
bỏ dốt nhà, tay tôi giết chủ-nhơn, tay
tôi đoạt của. Tôi chớ chẳng phải Phùng-
kim-Huê, phu mặt lượng quan phán
đoán.»

Khai dứt, quan Bồi-Thẩm gật đầu, kim
lời an ủi Nam-Xương rồi tiếp hỏi:

«Của người đoạt của chủ Nhà-máy bao
nhiều bạc, bao nhiều vàng, bao nhiều
châu báu?

— Bẩm, tôi lấy bạc gần trọn mười
muôn, vàng là tám ngàn lượng; hai
chục hột ngọc Phú-Xương, năm hột Đại-
minh-Châu hai xâu ngọc Bích. Cả thấy
tinh trên trăm muôn.

(Còn nữa)

MỘNG-HUÊ-LÀ

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn
hết trong Đông-dương này

LẬP RA TỪ NĂM 1863 HỒI TRƯỚC CỦA ÔNG HOLBÉ và RENOUX

Nay ông **L. SOLIRÈNE**, nhứt hạng bào-chê sư, kẻ nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử
có cần dùng thuốc tây xin hãy gởi thơ cho tiệm thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Cuốn ĐƯỢC-TÁNH LƯỢC-BIÊN đã xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thơ cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không.

vật bào chế, rồi đặt một người thầy bào
chê có bằng cấp Đại-pháp, để mà phân
mãi đủ các thứ thuốc cho người Nam ta,
tùy giá vừa phải, khỏi lỗ vốn của hội, thì
cũng còn sanh đại lợi đáng nhiên.

Ngày sau rồi ta sẽ lập hẳn theo tiệm
thuốc của ta một sở bào chế để mà nghiên
cứu những thang dược các xứ ta, ngõ hầu
tìm kiếm chỗ có ích về phân cách trị
mà cũng là ích về phân thương mại trực
lợi. Trường bào-chê đại học hiệu và hội
Thanh được đại hội ở Pháp-kinh cũng
khuyến khích chúng tôi tấn bộ theo môn
này; và cũng có hứa lấy sức học thức mà
tặng thưởng chúng tôi. Ấy vậy thì chúng
tôi đã chắc ý định thành tựu.

Vậy chúng tôi xin để cho Chư-tôn thâm
nghĩ, nếu như Chư-tôn muốn cho xứ ta
đặng hưởng nhờ phần trí thức của người
đã gây nên, nếu Chư-tôn có đại đức nguyện
cho người mình đặng khương kiện, thì
xin hãy giúp chúng tôi trong phần sự gánh
vác nặng nề này, xin hãy tùy sức mà giúp
chúng tôi làm cho nên ba đức mục đích
này: Thương mại, học-thức và nhơn ái.

André LÊ-VĂN-MINH cần khẩn.

Một đám tang cải lương tại Bạc-liên

(Tiếp heo)

Ngày 23 Juillet 1919 sáng 6 giờ rưỡi
sớm mai, thì linh-cửu phát-hành, đi
vòng quanh ngạn trước chợ Bạc-liên.
Lúc giàng đám ra đi, thì trước bàn
Minh-sanh sau bàn hương-ân, có gia
nhạc Langsa và đạo lính tuần-sai nói
trước đó, phân hàng hai đi bước một,
liên tiếp trên năm chục cái bàn đưa, mỗi
bàn đều có chưng đủ hương đăng hoa
quả, song có nhiều bàn-đưa lập cách
thêu-thùa huê-mỹ, không sao nói được.
Chàng có cái bàn nào chịu kém với cái
bàn nào. Giống như sóng sắc tranh nhau
ở trong cái vòng nguy nga mỹ-thuật mà
đi mục thể tình ở trên con đường dị-lộ
vậy! Lại thêm có nhiều bọn cô-nhạc tiêu-
thiếu ai-oán xen lẫn ở trong mây cái bàn
đưa ấy nữa. Cho nên làm cho những
người đi xem, mắt nhìn không mỏi, tai
nghe kèn trống thêm buồn!

Kê đèn rạp Linh-xa và rạp Linh-cửu,
là rạp rước đồ âm-táng cải-lương của
ông Huỳnh-trí-Phú, thì cái rạp đồ cần
ấy, không cần chi phải nói đến, vì trong
sáu châu ta đã từng thấy nhiều rồi; ch
vì có một điều là cũng thời một rạp Linh-
cửu lạ ấy, mà sao thấy mỗi đám lớn,
thì đồ trang-triết đều khác nhau tất cả.
Không ngờ đầu mà nhà ông ấy sắm sẵn
một lần đến năm bộ đồ âm-công như
thế, hẳn chi mỗi đám lớn không khác
nhau sao đáng. Và lại đồ ấy; là để xem
trước mắt, mà rất khó biện ra lời.

Trong bọn người đưa đám tang của
quan Đốc-phá tiến da ấy, có lính Chánh-
phủ phái cho quan Chủ-tỉnh sẽ tại đền
đự đám, để thay mặt cho Chánh-phủ,
nhưng người vào mặt thì có quan Phó-
chủ-tỉnh thể hành và các quan viên-chức

Đại-Pháp trong tịch cũng nhiều cùng
các viên-chức, thân-bằng cô-hữu trong
bồn địa đủ các sắc người, đi đưa theo
sao dài-dài dọc-dọc; đưa Ngài đến nơi
mộ-sơ là nơi Ngài nằm yên giắt mộng
ngàn thu; mà nay hãy còn lưu sự-tích
vậy.

Sau này tôi xin thú thật cùng chư
khán-quan rằng: Nợ vì tôi tình-cờ
mất thầy, sự-tích đáng luận bản, cũng
do ở cái lòng cảm phục của tôi về việc
tận mý tận thiện của một nhà đại đức
như thế, mà không nỡ để cho mai-một

TRẠI THỢ-MỘC CHẠM VÀ CÁN

Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

Tại chợ Lái-thiền, đường Abattoir

Trại tôi dùng toàn cầm-lai, trắc, gỗ đóng
các món theo kiểu kim thời.

Bàn ăn { mặt cầm-thạch, thành cần hay không
mặt gỗ liền bốn kiề.

Bàn tròn { mặt cầm-thạch, thành cần hay không
mặt gỗ liền, bốn trụ, một trụ.

Bàn lau 12 trụ, bàn rượu, bàn Salon, bàn
viết.

Tủ áo, tủ rượu, tủ thờ cần hay chạm
vàng bạc, hai, một, vân, vân.

Quý ông muốn đặt xin gởi kiểu hay là
đến tại nhà tôi lựa mua đồ có sẵn.

Pháp-Việt Khách-lầu

(HÔTEL DE FRANCE)

Nº 157 Rue Catinat Saigon

HUỲNH HUỆ KÝ, QUẢN LÝ

Kính cùng quý ông quý bà rõ, tôi
là chủ tiệm ngũ Nam-hồng-Phát
Saigon, nay tôi cũng làm quản-lý
tiệm ngũ Pháp-việt Khách-lầu số
157 đường Catinat, tôi mới sửa lại
cho vừa ý quý ông và quý bà, phòng
rộng mát, sạch sẽ, có đường sắt,
ván gỗ, nước trà và có chỗ tắm gội
thong thả, xin quý ông quý bà thừa
dịp đi Saigon, ghé lại tiệm Pháp-việt
Khách-lầu mà nghỉ, thì tôi sẵn lòng
tiếp rước quý ông quý bà luôn luôn.

Giá tiền phòng

Ngoại hạng	24 giờ	1\$60
Hạng nhứt	24 "	1 40
— nhì	24 "	1 20
— ba	24 "	1 00

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chư vị muốn mua một cái nhà máy
xay lúa theo kim thời và lại toàn hảo, chạy
đặng 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cùng
là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).

Nếu chư vị muốn bán tính giá riêng đặng
mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay
lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng chạy
đền khí vân vân, nói tắt một điều nghĩa là
chạy được.

Nếu chư vị muốn cách dễ trả tiền và thi
hành cho gấp các việc của chư vị sai khiến,
thì nên đến tại hãng.

Bonnefoy & Cie

Đường d'Ormay mà suy tính và hãng này
sẽ chỉ các điều cần ích cho, hoặc đưa coi
kiểu thứ (bản đồ) cùng giá tiền.

Có nhiều giấy tờ làm bằng có rằng đã
có chịu cho nhiều chỗ thành tựu rồi.

cái gương chung của thế-tục. Bởi rứa
cho nên, ngon bút cùng nó mới đợc về
nên chương đó mà thôi.

Chợ-lớn, Võ-TRONG-HIỆP

NHÀ HÀNG Nam-Thuận-Phát

LÊ-VĂN-LÊ, kẻ nghiệp

Độc đường Pellerin-Espagne số 69—SAIGON

Kính,

Mời viên-quan quí-khách thừa nhân
đến nhà hàng tôi dùng bữa và dùng bữa
trước là đặng vừa ý quí viên sau giúp tôi
nên việc.

Từ ngày vào kẻ nghiệp, tôi đã sửa sang
nghi tiết và sắp đặt mọi việc lại như mới.
Chẳng những vật thực đủ mùi đủ vị, cách
tiếp đãi quí-khách rất trọng hậu.

Tôi lại có lập riêng một phòng, để khi có
quí cô quí bà vào ngồi dùng bữa hoặc giải
bát cho xứng đáng.

THƯƠNG TRƯỞNG

Giá các thứ hàng hóa xuất cảng

TÊN CÁC THỢ CÂY	BỀ HOÀNH VÀ TRƯỞNG		GIÁ THUỐC CHUÔNG	
	CÂY CUA CHUÔNG	GỖ SÚC	GIÁ CÂY CHUÔNG	GIÁ GỖ SÚC KHÔNG VỎ
Cây để làm bàn, ghế, cất nhà v. v.	Sao . Cẩm-xe Dầu thông Trắc	033x033 " 0 45 " 0 45 " 0 45	25\$00 32 00	25\$00 18 50

LOẠI CÂY TRÂM	BỀ TRƯỞNG	BỀ HOÀNH	TỪ 100	GIÁ
Cây công	1m50	Từ 0m10 đến 0m12	100	5\$
"	2 00	" "	100	7
"	2 50	" "	100	9
"	3 00	Chở tới bến Saigon 18\$	100	11
"	3 50	" " "	100	14
"	4 00	" " "	100	18
"	5 00	" " "	100	25

CÁC VẬT THỎ SẴN	CẦN TA	GIÁ BẠC
Củi lò	Thuốc-chuông	1 50 tới 2 00
Cây trâm 0m45 tới 0m50	"	0 80
"	"	2 00
Cây để nhuộm	"	2 50
"	"	1 50
Gạch tiền	một muôn	85.00
Gạch Bắc-kỳ	một ngàn	130.90
Gạch Hồng-mao	"	150.00
"	một trăm	6.50
Gạch xi-mán	"	3.50
"	"	6.50
Đầu khâu	60 kil. 4	200 tới 300
Cao-su	"	20 " 30
"	"	Nominal
Vôi bột	"	0.95
Vôi cục Bắc-kỳ	100 kil.	1.35
Sáp ong	60 kil. 4	70 " 85
Heo sống	100 kil.	27 " 33
Dừa khô	68 kil.	8.00 " 10.00
"	"	10.00 " 11.00
Sừng	"	27 " 29
"	"	27 " 29
Bông	60 kil. 400	47 " 49
"	63 " 420	11 " 13
Tôm khô không vỏ, hạng nhứt	60 " 400	40 " 46
"	"	25 " 35
Tôm khô còn vỏ	68 kil.	20 " 25
Vàng nhựa, số 1	60 " 400	130 " 1.50
" số 2	"	100 " 130

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RĂNG VÀ THAY CON MẮT

M. TRIỆU-CƯƠNG, CHỦ NHƠN Ở ĐƯỜNG MARINS, SỐ 188 CHỢ LỚN VÀ Ở ĐƯỜNG BOULEVARD GALLIÉNI, SỐ 3 SAIGON

Bồn Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thần hiệu đều có dùng cái nhãn « Con Bướm-Bướm »
m tín, chứ vì vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhãn « Con Bướm-Bướm » mới là thiệt thuốc
tiệm tôi, kéo làm thứ giả uống vào thêm hại :

Bồn Dược Phòng có gởi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SON, ở đường Pellerin, số 23—Saigon, bán giùm y giá
na tiệm tôi, chứ qui-vị ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay, sẵn lòng gởi cách
contre remboursement (Nghĩa là đem tiền đến nhà thơ mà lãnh thuốc). Còn tiền gửi về thần chủ phải chịu.

DU CHỈ KHÁ T THẦN TỐC THÌNH THÌ
THỦ LÂM

(13) (Trái Cà-na chế nên thuốc ho)

Phạm bị chứng ho, ấy phần nhiễm bởi

hong hàng ngoại cảm nhập vào phổi làm

ho ngán hơi thở mới sanh ra chứng ho,

ho nên mới ho, thì mau trị chớ để lâu ắt

inh mạng rất hiểm nghèo. Các thầy danh

bên Đông Tây hiệp ý xét kỹ chế ra thứ

Cà-na này có tâm thuốc rất hay hơn các

thương khác, độc lòng truyền để cứu dân

phế trong cuộc vệ-sanh hạng nhứt ; dầu

lớn ông đồn bà, con nít chỉ hễ ho có đàm,

ho tắc tiếng, ho cả ngày cả đêm, bởi trái

hời tiết mà ho, các chứng ho, bất luận lâu

nan, hễ dùng đến trái Cà-na này mà ngậm,

thì thấy công hiệu thượng phẩm

Người lớn mỗi lần ngậm hai trái, còn

con nít từ 5 tuổi đến 10 tuổi mỗi lần ngậm

một trái ; mỗi ngày ngậm ba bốn lần thì

ấy thông khí tang đàm hết ho, bằng như

chứng bệnh hằng ngày dùng đôi ba trái

ng có ít lắm, là sanh nước miếng đã khác

áp sức khỏe tinh thần, thông tì vị, tiêu,

thực ; thiệt là một thứ thuốc bổ phế trị ho

rất thần hiệu vô cùng, xin chư quý-vị dùng
tới thử thì mới rõ là một thứ thuốc ho rất
hay hơn các thứ khác.

Mỗi hộp chắc giá là. 0\$ 20
12 hộp chắc giá là. 2 00

HUÊ LIÊU CHỈ THỐNG THANH ĐỘC HOÀN

(7) (Thuốc trị các chứng sang độc)

Chứng sang độc (Huê-Liêu) là một chứng

hại to, hễ nặng thì hại cho chủng tộc, còn

nhẹ thì hại bản thân ; há ai lại không biết

gọi là bệnh sang độc hay biến nhiều chứng

bệnh rất hiểm nghèo ; hoặc là dương mai,

hoặc là mọc mủ cũng mình, hoặc nơi đầu

âm lỗ, hoặc nơi dương vật có mủ như

ghê trầy lỗ, hoặc ngứa nhứt, hoặc lâu độc

các thứ ghê về chứng sang độc thì đều

làm hại cho thân thể nếu không gặp thuốc

cho thiệt hay mà trị thì độc nhập vào

sương cốt làm cho nhứt gân, mỗi tay mỗi

đng, hời thử cho biết tại đầu ông nay đầu

bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng : Có chỉ lạ đó mà hời,

cả đời tôi, trước khi ăn cơm hay uống một ly

nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là

một thứ rượu trường-sanh bổ lão.

Người khách nghe nói cũng có lòng mê

việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ

đi mua cho đúng thứ rượu Quina Gentiane

ma dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng ư

dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu

ấy đem về mà uống bổ quanh năm.

Có bán trong các tiệm hàng xéi

(épiceries).

Ngày nay có một người đi thăm

ông, hời thử cho biết tại đầu ông nay đầu

bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng : Có chỉ lạ đó mà hời,

cả đời tôi, trước khi ăn cơm hay uống một ly

nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là

một thứ rượu trường-sanh bổ lão.

Người khách nghe nói cũng có lòng mê

việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ

đi mua cho đúng thứ rượu Quina Gentiane

ma dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng ư

dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu

ấy đem về mà uống bổ quanh năm.

Có bán trong các tiệm hàng xéi

(épiceries).

Ngày nay có một người đi thăm

ông, hời thử cho biết tại đầu ông nay đầu

bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng : Có chỉ lạ đó mà hời,

cả đời tôi, trước khi ăn cơm hay uống một ly

nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là

một thứ rượu trường-sanh bổ lão.

Người khách nghe nói cũng có lòng mê

việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ

đi mua cho đúng thứ rượu Quina Gentiane

ma dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng ư

dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu

ấy đem về mà uống bổ quanh năm.

Có bán trong các tiệm hàng xéi

(épiceries).

SÔNG LẬU NHỜ RƯỢU

(Longévité grâce à une liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ
có một vị điền-chủ đã ngoài 95
tuổi mà hời còn sức lực mạnh mẽ
như người 40 tuổi, đi đứng chơi
hời, ăn nói sôi sảng, cả ngày ở
ngoài trời ngoài đồng coi tới-tó
làm công chuyện.

Ngày nay có một người đi thăm
ông, hời thử cho biết tại đầu ông nay đầu
bạc tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng : Có chỉ lạ đó mà hời,
cả đời tôi, trước khi ăn cơm hay uống một ly
nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là
một thứ rượu trường-sanh bổ lão.

Người khách nghe nói cũng có lòng mê
việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ
đi mua cho đúng thứ rượu Quina Gentiane
ma dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng ư
dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu
ấy đem về mà uống bổ quanh năm.

Có bán trong các tiệm hàng xéi

(épiceries).

TRỊ BỆNH YẾU PHẠP

(Conseils médicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà có
một thứ rượu mà dùng trong lúc
đau rết, hoặc nóng lạnh, thì vị
không bằng tiên, thì hãy mua rượu
Rhum mana là rượu thiên hạ rất
chịu và lại tốt hơn các thứ
rượu rhum khác.

Hãy coi cho kỹ kéo làm thử giả,
hãy nài cho phải, cái vè có dán
nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xéi

Bảo "NAM-PHONG"

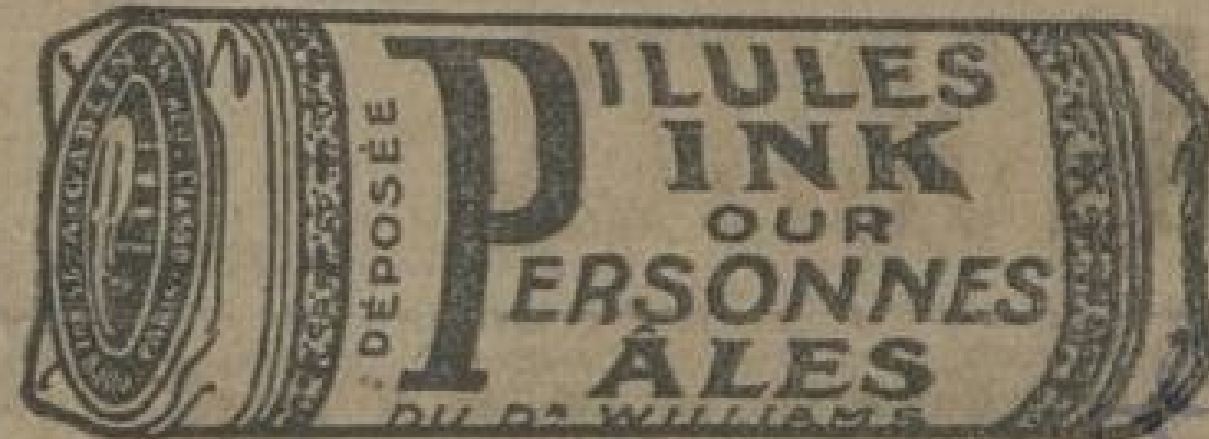
MỖI THÁNG XUẤT BẢN MỘT KỲ

Giá :

Trọn năm. 4\$00

Sáu tháng. 2 00

Mỗi số. 0 40

HOÀI DƯƠNG BÌNH

Muốn trừ cái bệnh hoài dương thì phải
lựa thứ thuốc bổ huyết bổ cân mà uống
mới đúng.

Trong cái bệnh hoài dương này có nhiều
cơ, một là não-cân có bệnh, hai là cốt chủy
cuy khuyết.

Thường là cái việc giao cấu thì có tăng
nơi não-cân, nếu não-cân hư bại thì tính
tư dục loại-đọa. Bởi vậy ai có bệnh ấy nên
uống thuốc Pilules Pink là một vị thuốc
bổ não, cái sức nó bổ huyết bổ cân hay
làm cho ngũ tạng lực phủ hưng vượng,
thân thể tráng kiện, chẳng những sống
sảng trong việc làm ăn, mà lại năng du hí
du thực nữa.

Tuy Pilules Pink tính được mệnh hiệu
như vậy mặc lòng, chớ kỳ trung hiến hậu,
uống nó vào vô hại.

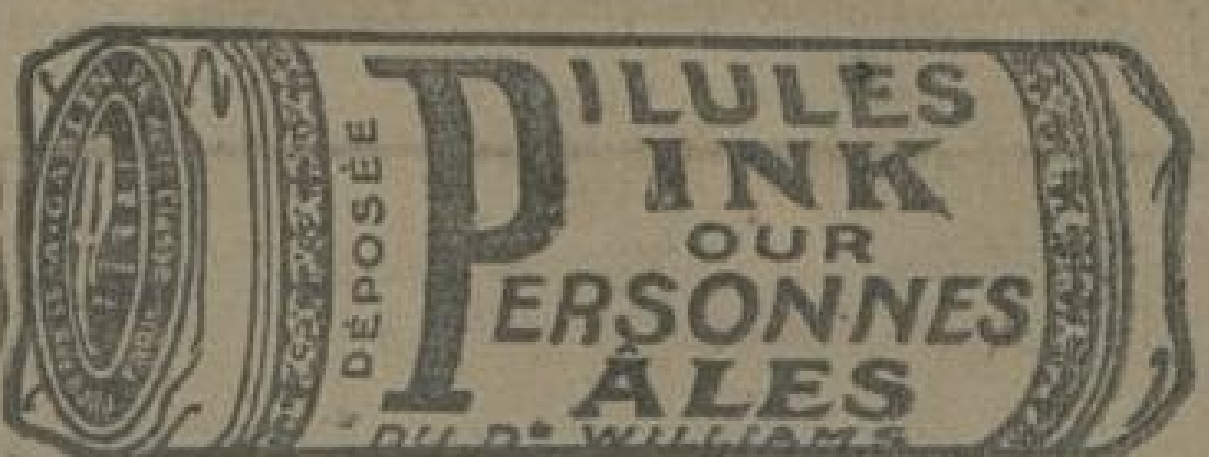
Tại xứ Thổ-nhĩ-kỳ và xứ Ai-cập là chỗ
đơn ông hay có năm thể bảy triệu, thì hoàn
thuốc Pilules Pink bán đắt và càng, thiên
hạ ưa dùng vì nó chữa cái bệnh hoài dương
rất hay rất lạ.

PILULES PINK

(Bổ hoàn lĩnh đơn)

Trong các tiệm thuốc có bán, có trụ
tiệm thuốc của ông de MARI et LAURENS
Pharmacie de Normale, Saigon.

Mỗi hộp giá là 3 quan 50 ; 6 hộp 17 quan 50.

XA-BONG MAT-XAY

Tôi dùng các thứ xa-bong mat-xay
thiệt bán trong Nam-kỳ mà giá rẻ hơn

Hiệu con chim Ác-là

HAO-VINH Công-ty

(HÀNG ANH)

266 M, Rue Lafébre, Saigon

AGENTS EXCLUSIFS

Lời tự thuật của một người
đi du lịch

(Récit d'un touriste)

Trong buổi tôi đi du lịch xa này sang xứ
kia tôi hay xài thuốc điều không biết bao
nhiều mà kể.

Tôi hút thuốc lá Cigarette Dina thiệt ngon
hơn hết, hút nó không khô cổ và khỏi sanh
bệnh ho hen, vì thuốc này không có nhựa như
các thuốc kia, khói nó thơm tho và dịu lăm.

Có bán trong các tiệm bán đồ tạp vật
(épiceries) và trong các quán cà-phê.

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE

TRUNG PHÁP THIẾT-NGHIỆP
NGÂN HÀNG

ĐẠI-PHÁP NẠC DANH CÔNG
TY TƯ, BỒN 45 TRIỆU QUAN

Hội trưởng quản-lý : ông André Berthelot
—Chánh Tổng-lý : ông A. J. Pernotte

Chánh hội sở tại Paris, số 74 đường Lazare
Chánh hãng ngân hàng tại Pékin (Bắc-kinh)
tại Trung-quốc.

HÀNG NGÀNH TẠI Shanghai, Viên-Tsin
Hongkong và Saigon.

Có đặt Thông-quán (Correspondants) khắp
toàn cầu, nơi các xứ phiên-thành.

Chủ hãng : TẠI PHÁP-quốc. — Société Générale
pour développer le Commerce et
l'Industrie en France (Thương-mại kỹ-nghệ
ban bố đại công-ty).

Tại Luân-Đôn : ANG-LÊ. — Hàng London
County et Westminster Bank L.D.

Tại Niều nước : (New York Huê-Kỳ). —
MM. Redmond et Co.

Hãng ngành Saigon
8, quai de Belgique và 2, rue d'Adran

Tính toán các thứ sổ sách nhà Bán.
Tích tiền (dầu thiếu) bằng phiếu cho vay
bằng bạc đồng (piastres) lời hai ly 2%.

Tích tiền (dầu thiếu) bằng tiền quan
(francs) có thể thối lại bằng phiếu vay, hoặc
cần trừ bằng các thứ tiền tại Pháp-quốc,
lời hai ly rưỡi (2 1/2%).

Tích tiền gửi vào Caisse d'Epargne
(Kho Tiết-kiệm) hoặc bằng tiền quan (francs)
hoặc bằng bạc đồng (piastres). Về cách thức
xin đến hỏi thăm.

Gửi tiền có định lệ, hoặc tính bằng tiền
quan (francs), hoặc tính bằng bạc đồng
(piastres). Về giá bạc và cách thức, xin đến
thương nghị).

Trả nợ thế có tiền đầu (Escompte) và
lãnh đòi nợ các giấy tờ về việc thương-mại.
Sang giấy chịu nợ (traites), phiếu nợ (chè-
ques.) hoặc sang giấy nợ tại các xứ phiên-
thành.

Cho hay và thi hành các việc cho nhà
buôn-nợ (Bourse) ăn chung các nơi.

Cho mượn tiền trước mà phải thế chưa
hàng hóa cùng là văn khế.

Tổng-lý
A. BERTHIER.

PILULES FOSTER

Spécial pour les maladies des reins et de la vessie

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

秘製保腎丸

La Véritable Marque
(Etiquette faune.)

Fr. 50 le flacon, chez tous les pharmaciens.

KA-BONG MAT-XAY
ĐEN

Tất cả màu sắc

Hiệu con Rồng

HAO-VINH Công-ty
(HÀNG ANNAM)
905 bis, Rue Lefebvre, Saigon
AGENTS EXCLUSIFS

SOCIÉTÉ DES TABACS DE L'INDOCHINE

(Đông - dương Yên diệp Công - ty)

Tư-bổng: 8.000.000 fr.

Chính sở Công-ty tại **PARIS**

Sở Cai-trị và công-xưởng tại **HANOI**

Đơn-diễn trống
thuộc lá tại

KIM-XUYỀN và VĂN-KHÉ

Hiện có những thứ sau này gởi bán trong các hiệu:

**XI-GÀ.
NINA.**

Thuộc chưa vắn:

COQ (Con gà)

Thuộc vắn:

FAVORITES.

MÉTROPOLES

vắn vắn

Và thứ thuốc lá vắn, chiếu khách, hiệu

PAGODE (Cái chùa)

KHOAN CHẤT THỦY
(Nước suối kim thạch)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYỀN

VICHY CELESTINS

Có bán nguyên ve
và nửa ve.

Trị bệnh đau Thận, bệnh đau Bàng-quang, bệnh Phong —
Thạch-lân-bệnh (kể) — Đau mảy chỗ lật-láo.

VICHY GRANDE-GRILLE

Trị bệnh đau gan
và bệnh đăm.

VICHY HOPITAL

Trị bệnh thương tỉ, trường nhiệt

Này coi chừng đã giả mạo. khi mua phải chỉ cho trứng
thở nước nặc mình muốn đúng.

VICHY-ÉTAT BIỂU TẾ

SEL VICHY-ÉTAT

là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. —
Có hộp và có ve.

PASTILLES VICHY-ÉTAT

mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3
hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT

dùng để cho mình đơn nước xit
(Mật-khi-chất)

Cách làm mau tế tiền

Viết thơ cho Hãng Annam, Hào-vinh Côngty, 146 bis Rue Lefebvre, biểu gởi contre-remboursement (cách tiền trao của lãnh nơi nhà dây thép) một hộp một trăm ve dầu Essence de menthe, hiệu Lò-Tiên, tốt nhất trong cõi Đông dương, giá là mười lăm đồng (15 \$ 00) mà thôi. Về bán lẻ lại cho trong vòng quen lớn một ve hai cái (0 \$ 20) — mỗi ve lời 5su, một trăm ve lời 5 đồng bạc.

Ban một hộp lời 5 đồng bạc, mười hộp lời năm chục, một trăm hộp lời năm trăm đồng bạc!

Viết thơ đi, đừng bỏ qua dịp làm tế tiền, ổng làm. Bang đầu lời ít sau lợi nhiều, bán buôn quen thói, làm giàu chẳng bao lâu!

Cho không! Hãy coi cho kỹ. — Kể từ ngày nay một trăm người nào gởi thơ đến mà mua dầu (trước, Hãng Annam Hào-vinh Côngty sẽ vui lòng gởi cho không một kilo xabông mặt xây thiệt, hiệu ngựa một sừng. (Le Li-orne), tốt nhất trong cõi Đông-Dương hay là một ve dầu thoa Essence pour Lotion. Eau de Cologne. Quinine, foin coupé để làm đi một lít các thứ dầu thơm ấy). tuy thích ai muốn thứ nào cũng được!

Hãy viết thơ mau đi, đừng bỏ lỡ cơ hội làm tế tiền ổng làm:

Hãng Annam, Hào-vinh & C.
146 bis Rue Lefebvre Saigon
Xin chào.

GRAVURE SUR MÉTAUX ET MARBRES

TIỆM KHẮC CON DẤU
CORDONNERIE. — CHAPELLERIE

Tonkinoise

TIỆM ĐÓNG GIÀY

Tôi mới lập thêm một Tiệm đóng giày và bán nón theo kiểu Langsa tốt có commandé đủ các mẫu da, chur qui muốn dùng xin cứ viết thơ cho tôi mà lấy mẫu da và lấy (Catalogne) mà coi kiểu có giá cả hẳn hoi.

• Vì nào muốn mua sẽ có giá riêng xin viết thơ (thương nghị).

NGUYỄN-CHÍ-HÒA,

87 Rue Catinat, Saigon.

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM

THIỆT HIỆU LÀ

ELIXIR TONIQUE ANTICLAIREUX

Của ông lương-y GUILLÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đường của quan lương-y Guillé lấy làm thần hiệu trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TÍ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GÂN, ĐAU MÌNH, RẾT VỎ ĐÀ, hoặc CHÓI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HO DẠI, BỊNH CÚM, GHỀ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có TRÙNG LẠI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rõ tiền và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống nó hãy lắm.

Bất kì thuốc trị đăm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XỔ

nữa cũng rút trong thứ Elixir Tonique Anticlaireux của quan lương-y Guillé.

Chánh chỗ trữ thuốc này là nhà: PAUL GAGE FILS, nhứt hạng bảo chế y sanh, đường GRENELLE ST GERMAIN môn bài số 9, ở tại đó thành PARIS.

VÀ TRONG CÁC ĐƯỢC PHÒNG ĐỀU CÓ BÁN

CÓ MỘT MÌNH NHÀ NÀY CÓ QUYỀN

THAY MẶT CHO NHÀ ĐỨC SÙNG VÀ LÀM XE MÁY

TẠI THÀNH St-Étienne

Mà thôi

Hàng F. MICHEL, CAFFORT Successeur
ở đường Catinat số 36
SAIGON

CÓ BÁN SÙNG

đủ thứ và đủ kiểu. BÌ,

THUỐC, ĐẠN, XE-MÁY, ĐỒNG-HỒ

và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đề thơ như vậy;

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Catinat. — SAIGON.